

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

„ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!“

Na prefekturi v Marseilleu ležita na mrtvaškem odru dve trupli. - Prvo je ovito z jugoslovansko trobojnico — telo našega vladarja kralja Aleksandra. Okoli drugega se vije trobojnica istih barv — telo zun. ministra Louisa Barthou-ja.

Naša srca in srca vsega francoskega naroda so ob teh dveh krstah.

Našega vladarja in francoskega zunanjega ministra je združila smrt, preden sta se utegnili dogovoriti o nadaljnjem delu, o sodelovanju Jugoslavije in Francije za ohranitev miru, ki ga Evropa tako potrebuje in tudi želi. Da, Evropa si želi miru, milijoni njenih prebivalcev, tistih, ki se od zore do mraka potijo za kosček kruha, in tistih, ki so prestali grozote zadnjega svetovnega klanja, si želijo miru. Ta Evropa žaluje ob krstah dveh velikih mož, ki sta po srečno prestopili vojni z vso dušo delala za mir in pri tem delu tudi umrli.

Da, prav zaradi tega svojega dela so ju tudi umorile sile, ki miru nočejo. Potovanje našega kralja v Črno morje, sestanki s kraljem Karlom in Borisom, potovanje v Sofijo, to so bili sami pogumni udarci na trdo in opolzko ledino, na kateri so že pričele poganjati kali trajnega miru. Pariz—Varšava—Praga—Bukarešt—Belgrad — smela tura francoskega zunanjega ministra za organizacijo miru. Njuno delo se je bližalo zaključku, pariški sestanek je bil že predzadnja postaja. Prav pred smotrom ju je podrla krogla tistega malega dela Evrope, ki ne želi miru, ki ni Evropa!

Gorje Evropi, ako se ne bo znala braniti, gorje ji, ako bo dopuščala, da bodo padali njeni najboljši možje pred revolverji, gorje ji, ako vnovič ne privzgoji Evropecem spoštovanje do svetosti in nedotakljivosti človeškega življenja, gorje ji, ako bo še trpela, da se fanatiki vadijo v pobijanju drugih ljudi nekako za sport!

Da, tudi mi vzklíkamo s Herriotom: Ta trenutek ne moremo doumeti vse tragičnosti dogodkov v Marseilleu.

Francoska zemlja, čez katero je divjalo toliko viharjev, revolucij in vojn, je popila že mnogo plemenite krvi, prelila iz visokih idealov. Dvomimo pa, da bi bila francosko zemljo kdaj poprej v istem hipu oškropila kri dveh po krvi in narodnosti sicer različnih mož, ki sta oba bila oster boj za iste in plemenite ideale. Zločinska roka je šibki telesi lahko uničila, idealov pa krogle ne morejo zadeti. Za krvjo, skupno prelito na bojiščih, je zdaj brizgnila še kri iz prsi naših velikih državnikov. Francijo in Jugoslavijo druži nova vez, kakršne nismo nikdar želeli; ker pa je že tu, naj nam bo toliko bolj sveta!

Kralj Aleksander, kralj vseh Jugoslovancev, naš kralj je na mrtvaškem odru! Kako je to bridko, in še v teh časih! Kako čudno je videti mrtvaške

svetiljke okoli smehlajočega se obraza našega vladarja po mestu? Kako strašen kontrast! To truplo, ki ga niti najhujši napori trdega vojaškega življenja v balkanskih vojnah in v svetovnem klanju niso zrušili, ki ni klonilo v viharju najhujših političnih strasti in sta ga še vedno čvrsto držali pokonec nadčloveška odločnost in volja, da se narodu še ohrani in se zanj izživlja, ter je prav po zadnjem obisku v Sofiji tako vzevelo, je danes mrtvo. Morilec, oziroma tisti, ki so za njim, so ga ugonobili! Z njim so hoteli uničiti predvsem ideal, delo našega kralja Aleksandra — Jugoslavijo. Hoteli so zadeti vsakega izmed vas, pri vašem delu, v vašem poklicu ter preprečiti nadaljno konsolidacijo države, ki čuva nad vami in vašimi otroci in vašim imetjem? - Kakšna dobrina je država, kakšna dobrina je red, v katerem edino so dani pogoji za mirno življenje in razvoj!

Naš kralj je mrtev, toda morileci svojega namena niso dosegli. Kakor je bilo veliko pokojnikovo delo, tako je gotovo, da je kralj Aleksander s svojim zgledom

tako visoko postavil ideale svojemu nasledniku, da jih ne bo zlahka doseči, tako si upamo trditi, da morileci niso dosegli svojega namena!

Jugoslavija žaluje za svojim velikim kraljem, velika je njena bolečina; toda klonila ni. Jugoslavija živi in bo živela! Nepregledna vojska 14 milijonov je za trenutek zgubila svojega poveljnika, a na njegovo mesto je takoj stopil drugi, njegov sin kralj Peter II.

Ob tem strašnem udarcu se nismo razpršili, ohranili smo mirno kri. Iz studa pred strašnim zločinom in silno žalitvijo vse Jugoslavije in kulturne Evrope vstajajo v nas ob grobu kralja Aleksandra nove sile. Danes se še bolj zavedamo, kaj nam je država, kaj nam je naša priljubljena domovina, kaj nam je skupna mati Jugoslavija!

Z združenimi močmi bomo skušali, zbrani okoli novega vladarja Petra II., udeležiti veliko sporočilo svojega mrtvega vladarja:

Čuvajte Jugoslavijo!

To bo najplemenitejše maščevanje za strašen zločin.

Pokojni vladar se vrača domov

Pretrsljivi trenotki, ko se je s solzami v očeh poslavljala Francija od svojega prijatelja

Marseille, 10. oktobra. AA. Davi ob 5 je prispela Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu gdč. Grujić, polkovnika Naumovića in ministra avtor Antića na tuk. železniško postajo. Na postaji so Nj. Vel. kraljico pričakovali zunanji ministri Jevtić, jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajković, maršal dvora Dimitrijević in prefekt Jousnot z drugimi osebnostmi.

Nj. Vel. kraljica je segla prisotnim v roke, nato pa se je odpravila z avtomobilom v spremstvu gdč. Grujić, ministra Jevtića in soproge prefekta v prefekturo, kjer počiva blagopokojni kralj Aleksander. Nj. Vel. kraljica Marija je pristopila k mrtvaškemu odru, pokleknila in molila kakih 20 minut. Nato se je v spremstvu gdč. Grujić umaknila v stanovanjske prostore ge. Jousnot, kjer je ostala vse dopoldne.

Marseille, 10. okt. c. Predsednik republike Lebrun je prispel v Marseille ob 10 dopoldne. Na kolodvoru je bil sprejet skromno, brez vsakega aparata. Pričakoval ga je samo francoski mornariški minister Pietri. Predsednik Lebrun se je takoj odpravil na prefekturo, kjer je imel kratko sejo s ministri Herriotom, Tardieuem, Pietrijem, Jevtićem in Antićem.

Nato se je predsednik Lebrun podal v rdeči salon prefekture, kjer je bila Nj. Vel. kraljica Marija. Predsednik Lebrun se pri obisku Nj. Vel. kraljice spremljali šef protokola Fouquiere, vsi ministri, generali in admirali. Predsednik Lebrun je Nj. Vel. kraljici izrazil iskreno sožalje, nakar sta se oba podala v dvorano prefekture, ki je bila medtem spremenjena v mrtvaško kapelo.

V kapeli sta bila postavljena dva katafalca. Na desnem je ležal Nj. Vel. kralj Aleksander I. v admiralski uniformi, pokrit z jugoslovansko zastavo, ves v vencih in rožah. Na levi ob njem je ležal minister Barthou, pokrit s francosko tricoloro. Nj. Vel. kraljica je pokleknila in s predsednikom Lebrunom nekaj minut molila. Nato sta se oba še poklonila zemskim ostankom francoskega zunanjega ministra Barthouja.

Po 12 so Nj. Vel. kralja položili v krsto. Temu aktu sta prisostvovala predsednik Lebrun in Nj. Vel. kraljica Marija. Krsto so dvignili generali francoske armade in jo odnesli v avtomobilski furgon. V prvi avtomobil sta sedla predsednik Lebrun in Nj. Vel. kraljica Marija, v ostalo dolgo vrsto

avtomobilov pa so sedli ministri Herriot, Tardieu, Pietri, Jevtić, Spalajković in Antić. Zalneza sprevoda se je udeležil tudi predsednik francoskega parlamenta Fernand Bouisson, nadalje marselski prefekt in marselski župan. Sprevod je zaključila delegacija Poilus d'Orient-bojnikov s solunske fronte, ki so nosili s seboj zastavo solunskih bojnikov.

Marseille, 10. oktobra. TG. Danes se je blagopokojni vladar Jugoslavije vrnil nazaj v svojo domovino po komaj 24urnem prebivanju na francoskem ozemlju. Z največjimi vojaškimi častmi so spremljali njegovo truplo iz prefekture, kjer je ležal med svežim cvetjem, pokrit s francosko in jugoslovansko trobojnico. Desettisočere množice so stale v najgloblji tišini ob straneh ceste, po kateri se je pomikal žalni sprevod. Litenje se je slišalo od vsepovsod in tiho so mahljali z belimi robc v slovo vladarju, ki so mu bili pred enim dnevom vzklicali v iskrenem navdušenju. Truplo blagopokojnega so zanesli na »Dubrovnik«, ki je že čakal v pristanišču, ves odet v žalost. Kako drugačna bo pot v domovino... Mornari se jočejo glasno, jugoslovanski in francoski tovariši. Menda ni ostalo suho nobeno oko, ko je Francija vračala »Dubrovniku« ta najdražji zaklad svoje zaveznice. V sprevodu od prefekture v pristanišče sta kraljica Marija in predsednik francoske republike sedela v istem avtomobilu. Vlado sta zastopala dr. ministri Herriot in Tardieu, ki sta držala žalne trakove poleg številnih admiralov in generalov francoske vojske in mornarice. Pravoslavni duhovnik Segebian je molil molitve ob krajevi krsti. Ko so truplo postavili na »Dubrovnik«, je kraljica Marija pokleknila ob prav tako klečečem predsedniku Lebrunu, med tem, ko je vojaška godba tužno svirala Chopinovo »Smrtno koračnico«. »Dubrovnik« je takoj dvignil sidra in se odpravil v Jugoslavijo, spremljan od velikih križark »Duquesne« in »Celtre«, ter od dveh velikih rusilcev. Topovi so zagnali, ljudstvo pa ni hotelo zapustiti obalo, ko je jugoslovanska bojna ladja s svojim dragim bremenom tiho, tiho odplula iz pristani na visoko morje, tja proti Jugoslaviji, domovini kralja — ujedinitelja.

Na francoski admiralski ladji bo spremljal »Dubrovnik« na njegovi žalni poti francoski mornariški minister Pietri, ki se bo v Belgradu obenem s francoskim vojnim ministrom maršalom Petainom udeležil pogreba Nj. Vel. kralja.

Dva pogleda na borzo v ulici v Marsellu, kjer se je izvršil zločinski atentat.

Sožalje ljubljanskega knezoškola

Ljubljana, 10. okt. AA. Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman je poslal kraljevskim namestnikom v Belgradu tole sožalno brzojavko:

Visoki regentski svet kraljevine Jugoslavije, Belgrad. — V dno duše užaloščen izražam visokemu kraljevskemu domu v svojem in v imenu svojega svečenstva najiskrenejše sožalje radi smrti najplemenitejšega in junaškega kralja. Obsojam ostanke zločin, ki je zadel vsakega Jugoslavana najgloblje v srce ter izjavljam nezlomljivo zvestobo in udanost kralju Petru II. Bog čuvaj Jugoslavijo in visoki kraljevski dom. —

Dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski.

Knjiga za upisovanje

Ljubljana, 10. oktobra. AA. Kraljevska banska uprava razglasi: V vestibulu banske uprave bo od 8 zjutraj do 18 zvečer na razpolago knjiga za vpisovanje sožalnih izjav ob tragični smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Neresnične vesti

Pariz, 10. oktobra. c. Havas poroča, da so se razširile vesti, da sta bila večer pri atentatu na Nj. Vel. kralja ranjena tudi admiral Berthelot in maršal Dimitrijević. Havas je pooblaščen izjaviti, da so te vesti neresnične.

Zagreb, 10. okt. c. Zagrebška radio postaja je danes popoldne objavila vest, da je umrl zagrebški nadškof in hrvaški metropolit dr. Ante Bauer. Ob 21 je ista radio postaja to vest dementalirala in poslala pošuralce, da bi jo oprostili, ker je bila mistificirana. Dr. Ante Bauer je bil in zdrav.

Pogreb v domovini

Belgrad, 10. oktobra. AA. V državnem odboru za pogreb so: divizijski general Rad. Krstić, pomočnik ministra vojske in mornarice, divizijski general Milan Ječmenić, prvi adjutant Nj. Vel. kralja, divizijski general Dimitrijević, maršal dvora, Predrag Lukić, pomočnik notranjega ministra, Vitoimir F. Konstantinović, pomočnik finančnega ministra, Momčilo Jurišić, pomočnik zunanjega ministra, Borivoje Djurišić, pomočnik prometnega ministra, brigadni general Drag. Popović, pomočnik poveljnika mesta Belgrada, Miloje Ostojić, načelnik proračunskega oddelka finančnega ministarstva, Sokrat Petrović, načelnik pravosodnega ministarstva, Dragutin Lazić, načelnik notranjega ministarstva, in Veljko Petrović, inspektor pravosodnega ministarstva. Odbor zaseda v poslopu ministarstva za vojsko in mornarico in naznanja sledeče sklepe:

I. Prenos smrtnih ostankov Nj. Vel. kralja na kraljevsko vojno ladjo »Dubrovnik« v Marsellu. To bodo objavili v prestolnici in na sedežih banških uprav s topovskim streljanjem vsakih pet min. od 15 do 18 dne 10. oktobra. Razen tega bodo po vsej kraljevini zvonili zvonovi v vseh cerkvah po 5 min. vsako uro do dneva pogreba. V džamijah in v sinagogah bodo posebni obredi.

Sočustvovanje sveta

Žalna svečanost v Pragi

Praga, 10. okt. c. Vse češkoslovaške radio-postaje so nocoj ob osmih priredile žalno svečanost za Nj. Vel. kraljem in francoskim zunanjim ministrom Barthoujem.

Za uvod je praški radio orkester zaigral prvi stavek D-mol simfonije od Cezarja Francka, nakar je imel spominsko predavanje o dveh velikih pokojnikih glavni tajnik češkoslovaškega zunanjega ministarstva, opolnomočeni minister dr. Kamil Krofta. Dr. Kamil Krofta je najprej v imenu češkoslovaškega naroda izrazil iskreno sožalje jugoslovanskemu in francoskemu narodu. V veliki osebnosti Nj. Vel. kralja je poveljeval velikemu poborniku Male zveze, tvorca miru na Balkanu in lekrnega zagovornika mednarodne solidarnosti. V Barthouju je dr. Krofta predvsem orisal enega največjih in najiskrenejših prijateljev mladih držav v Srednji Evropi.

Svečanost je zaključil drugi stavek iz Franckove D-mol simfonije. V znak žalosti so postaje že ob pol devetih zaključile svojo oddajo.

Mussolinijevo sožalje

Belgrad, 10. oktobra. AA. Predsednik italijanske vlade Benito Mussolini je poslal predsedniku kr. vlade Nikoli Uzunoviću tole brzojavko: Tragična smrt višjenega vladarja Jugoslavije, ki je padel kot žrtev tako odvratnega atentata, je izzvala veliko ogorčenje italijanskega naroda, ki deli žalost z jugoslovanskim narodom. Izvolite sprejeti, gospod predsednik, izraze najplemenitejšega in globokega sožalja fašistične vlade in moje osebe. — Mussolini.

Predsednik vlade Nikola Uzunović se je zahvalil s tole brzojavko:

Z občutki globoke žalosti prosim Vašo ekscelenco, da izvoli sprejeti zahvalo vsega jugoslovanskega naroda, kr. vlade in moje osebo za izraze sožalja plemenitega italijanskega naroda in Vaše ekscelence v globoki bolesti, ki jo vsi čutimo zaradi izgube velikega in nesmrtnega kralja in žrtve svoje privrženosti do miru.

Italijanski in švedski dvor bosta ob smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. imela dvorno žalovanje 5 tednov.

Guverner rimskega mesta je odšel danes dopoldne na jugoslovansko poslanstvo in na francosko veleposlanstvo, da v imenu prebivalstva rimskega mesta izrazi sožalje sprčo tragičnih dogodkov, katerih žrtvi sta bila kralj Aleksander in francoski zunanji minister Louis Barthou. — Na kapitoljskem stolpu in na vseh javnih poslopih vise zastave na pol droga.

Sožalja drugih držav

Hitler je poslal sledeče sožalje: Prosim Vaše Visočanstvo in ostale člane regentskega sveta, da sprejmete moje iskreno sožalje ob bridkosti, ki je Jugoslavijo zadela zaradi žalostne smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra. Adolf Hitler, državni kancelar.

Avstrijski zvezni predsednik Miklas je poslal Nj. Vel. jugoslovanski kraljici tole brzojavko: Žalostna vest o gusnem atentatu, ki mu je podlegel Nj. Vel. kralj, me je globoko presunila. Prosim Vaše Veličanstvo, da izvoli prejeti izraze mojega najtoplejšega sožalja. Naj vsemogočni Bog podeli Vašemu Veličanstvu moči, da prenese to hudo preizkušnjo.

II. Narodna žalost se prične 9. oktobra 1934 in bo trajala 6 mesecev od 9. aprila 1935.

III. Podrobni razpored pogreba bo objavljen naknadno.

Belgrad, 10. oktobra. AA. Ministriški svet je na svoji današnji seji sprejel predlog državnega odbora za pogreb Nj. Vel. kralja, ki se glasi:

Žalost za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. naj traja 6 mesecev od 9. oktobra 1934 do 9. aprila 1935. Prvih 6 tednov od dneva smrti, to je od 9. oktobra 1934 do 21. novembra 1934 bo globoka žalost. V tem času se ne morejo vršiti nobene javne veselice in plesi. Do pogreba in tri dni po njem se ne morejo vršiti nobene reprodukcije in zabave.

Državna žalost bo v tem: Na vseh državnih in samoupravnih uradih bodo ves čas globoke žalosti razobešene črne zastave. Nato pa se razobešijo do konca državne žalosti zastave po potrebi na pol droga.

Uradništvo bo nosilo med globoko žalostjo navadne znake žalosti, to je črne ovratnice in žalne trakove na levem rokavu. Vse listine iz državnih uradov bodo ves čas žalosti črno obrobene in bodo nosile pečat iz črnega voska.

Ogaben zločin pred borzo

Pariz, 10. okt. AA. Nj. Vel. kralj Aleksander je živel na tleh zavezništva in prijateljstva Francije komaj deset minut. Komaj se je formiral sprevod in so krenili avtomobili proti vojaškemu spomeniku »Poilus d'Orient«, že se je zgodil gnusni zločin, ki je ogrnil Jugoslavijo in Francijo v žalost in ogorčilo ves svet.

Poleg Nj. Vel. kralja sta sedela francoski zunanji minister Barthou in general Georges, član vrhovnega vojnega sveta. Vsi so bili zelo dobro razpoloženi, množice so jih pa navdušeno pozdravljale. Sprevod je vozil s hitrostjo kakih 8 km. na uro.

Naenkrat je na Borznem trgu skočil s pločnika neki močan človek, kakih 40 let star, srednje do bro obleden, in planil proti kraljevemu avtomobilu, ki ga je bilo lahko spoznati po kraljevi zastavi. Francoski podpolkovnik, ki je jedril vtrje s šoferjem poleg avtomobila, je opazil tega človeka, kako teče proti avtomobilu. Z vso silo je potegnil sa vajeti, da ustavi konja in zadri zločinca. Toda nje je bila njegova kretnja še tako nagla, se mu vendar ni posrečilo preprečiti nesreče, ker je bil atentator že na stopnici avtomobila in je začel streljati v Nj. Vel. kralja Aleksandra, ministra Barthouja in generala Georgesa. Podpolkovnik je medtem z udarci s sabljo podrl atentatorja, ki ga je šofer pograbil za vrat. Zdi se, da je nekdo tudi

streljal na atentatorja. Eni trde, da je bil to šofer, drugi pa pravijo, da je streljal neki stražnik. Zdi se pa, da si je hotel atentator sam pognati kroglo v usta.

Množica je slišala streljanje in se je zgrnila, da prepreči atentatorjev namen. Nastala je strašna zmešnjava. Ljudje so navallili proti avtomobilu, na množico pa konjeniki, ki so pritisnili proti avtomobilu. Avto je naposled krenil proti prefekturi. Atentatorja so dvignili s tal in ga odnesli v bližnjo stražnico.

Ljudje so bili silno ogorčeni. Ves čas so zahvalovali, da jim izroče atentatorja, da ga sami sodijo. Medtem je pa avto z Nj. Vel. kraljem prispel na prefekturo, kjer so Nj. Vel. kralja odnesli v kabinet in ga položili na posteljo. Zdravniki so storiili vse, kar je v človeških močeh, toda izjaviti so morali, da ni več pomoči.

Nj. Vel. kralj je izdihnil točno ob 16.10 po francoskem času. Poldrugo uro nato je podlegel ranam tudi francoski zunanji minister Louis Barthou, ki je v imenu predsednika republike in francoske vlade malo poprej takó prisrčno pozdravil dragega gosta.

General Georges je nevarno ranjen in visi med življenjem in smrtjo. V tem trenutku — ob eni ponoči — se še ne ve, ali ostane pri življenju.

Kdo je atentator?

Osebnost atentatorja, ki ga je množica takoj po gusnem atentatu linčala, je dognana. Pri njem so našli češkoslovaški potni list na ime Peter Kelemen. Vse kaže, da je potni list falzificiran. Iz preproste obleke se vidi, da je bila narejena kupljena v Parizu v veletrgovini »Belle Jardiniere«. Razen tega so našli pri njem dva revolverja in 70 nabojev. Revolver, s katerim je ubil Nj. Vel. kralja, ima ogromne dimenzije in je pravzaprav mala strojna z 20 naboji. Od teh je atentator iz tega parabelluma sprožil deset strelcev na blagopokojnega kralja, Barthouja in generala Georgesa, drugih deset nabojev pa ni izbral. Pri njem so našli tudi eno bombo, ki je ni utegnil več rabiti, busolo in 1800 frankov gotovine.

Reuterjev dopisnik, ki je bil v neposredni bližini priča atentata, je potrdil, da so atentatorja linčali meščani. Njegovo truplo je strahovito razmesarjeno. Na policiji izjavljajo, da je bil po poklicu trgoveški potnik.

Praga, 10. oktobra. c. — ČTK najodločneje

Bolestni odmev v Parizu

Slike o gusnem zločinu

Pariz, 10. okt. AA. Današnji pariški jutranjiki prinašajo razen popisa večernjega katastrofalnega dogodka in drugih člankov tudi fotografije, ki kažejo razne trenutke strašnega zločina. Znano je, da se je enemu izmed mnogostevilnih operaterjev slučajno posrečilo posneti ves potek tega barbarkega zločina. Ta film so, kakor trdijo, takoj preteklo noč razvili in ga izročili državnim preiskovalnim oblastvom v Parizu. Pariški listi prinašajo nekatere momente iz tega filma.

Tako so na eni izmed slik jasno vidi, kako je atentator, ko je stopil na stopnico avtomobila, iztegnil svojo zločinsko roko skozi odprto okno avtomobila in izvršil svoj strahoviti zločin. Vidi se tudi šoferja, kako je atentatorja zgrabil za vrat. Tudi se vidi, kako je podpolkovnik Piolet naglo obrnil konja, da bi s sabljo dosegel atentatorja.

Na neki drugi sliki se vidi, kako nesejo smrtnobleda umirajočega kralja v dvorano prefekture. Druge slike kažejo množice, kako probija kordon in hiti na pomoč.

Razen teh slik, ki gredo gledalcu do oči, se vidi tudi slike kralja in Barthouja v avtu. Poeneteleč emejačega se kralja in Barthouja ob Barthoujevem obisku v Belgradu učinkuje nenavado tragično, tem bolj, ker ni danes ne enega ne drugega nič več pri življenju.

Tragična smrt blagopokojnega kralja Aleksandra je globoko pretresla vse sloje francoskega na-

roda. Kako globoka je bolest, so je moglo videti po komentarjih, ki so se slišali in ponoči slišali na pariških ulicah, kjer so se zbirale množice ljudi, žensk in mladine, in se trgale za posebne izdaje pariških listov. Na vsakem koraku si lahko slišal: »Strašno! Gnusno!

Pariz, 10. oktobra. c. Ves Pariz je v žalnih zastavah. Casopisi turobno navajajo podrobnosti današnjega sprejema Nj. Vel. kralja v Parizu, ki bi moral biti danes gost francoske prestolnice. Casopisi objavljajo pozdravne govore parišk. župana in odgovor, ki bi ga naj imel Nj. Vel. kralj Aleksander.

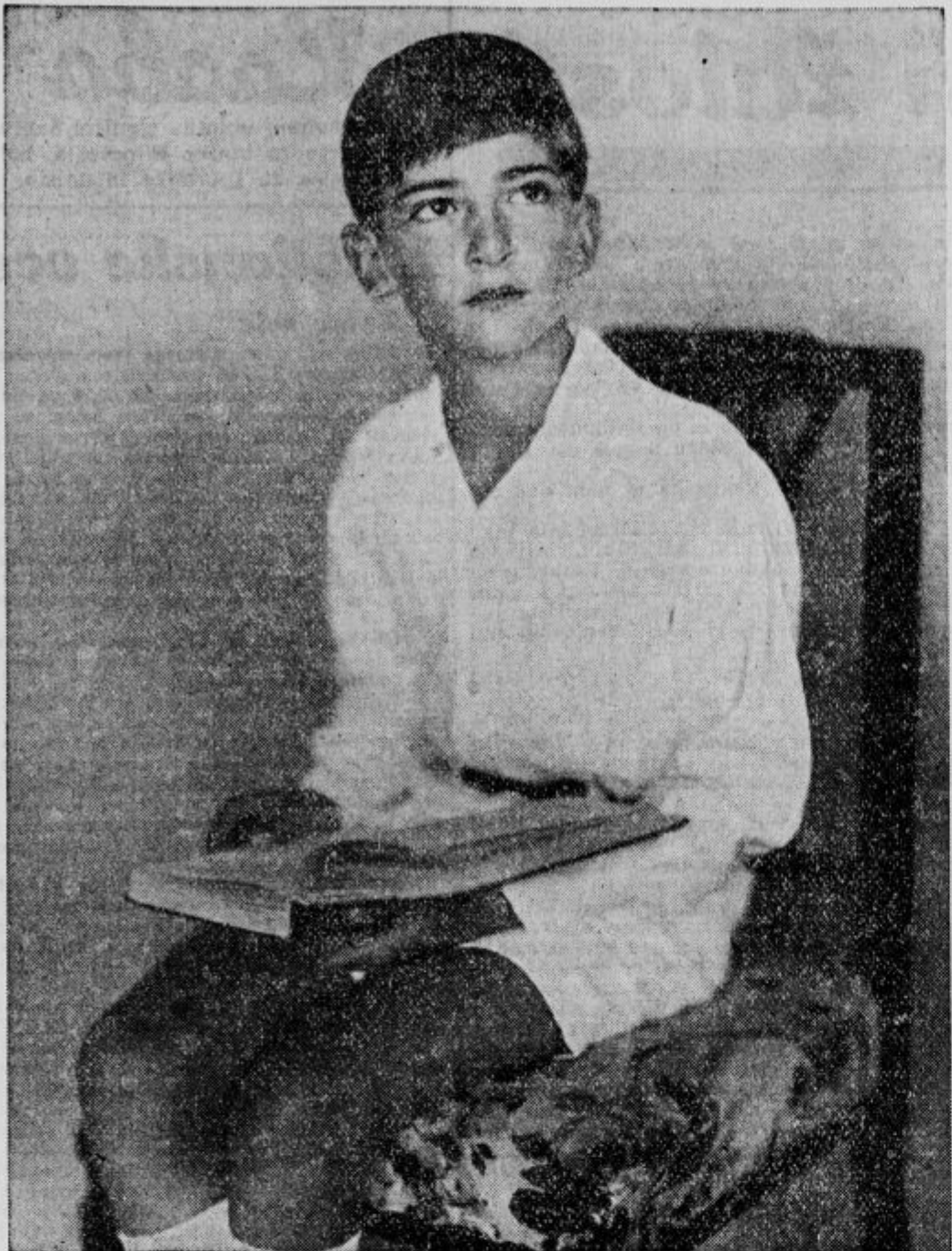
Slavoloki pred mestno hišo so nima priča radosti in veselja, s katerim je hotel Pariz sprejeti velikega zaveznika in prijatelja francoskega naroda. Maroški vojaki se v svojih slikovitih oblekah odpravljajo nazaj v domovino, ne da bi mogli izkazati vojaške časti jugoslovanskemu suverenu.

Proglas francoske vlade

Pariz, 10. oktobra. AA. Francoska vlada je izdala tale proglas:

Francoska vlada z bolestjo oznanja narodu, da je ubit Nj. Velj. Kralj Aleksander, ki je padel v trenutku, ko je prišel, da sporoči francoskemu narodu izraze ljubezni in zvestobe jugoslovanskega naroda. Kot tolmeč narodovih čustev je vlada izrekla Nj. Vel. Kraljici Mariji, jugoslovanski vladi in prijateljskemu narodu globoko bolest francoskega naroda. Razen Kralja Aleksandra je padel smrtno zadet tudi Louis Barthou. V tej tragični bolesti čutita oba naroda bolj kakor kdajkoli skupnost svojega srca in svojih misli.

Dunajska vremenska napoved: Od zapa-da sem se približuje zboljšanje vremena. Pretežno jasno in hladno. V višini nad 800 m

Nj. Vel. kralj Peter II.

Kraljevski namestniki

Na podlagi čl. 42 ustave je blagopokojni vladar v svoji oporoki, napisani dne 5. januarja 1934 na Bledu, imenoval za člane regentskega sveta, ki bo vrši lnamestniško oblast do polnoletnosti novega kralja Nj. Vel. Petra II. Člani regentskega sveta z naslovom kraljevski namestniki so:

Nj. Vis. knez Pavle Karadjordjevič, rojen 28. aprila 1893 v Petrogradu, sin kneza Arsena, brata blagopokojnega kralja Petra I. in princese Avrore Demidov. Svoje študije je dovršil v Oxfordu na Angleskem, kjer je dobil najvišjo diplomu »Master of Arts« (odgovarja našemu filozofskemu doktoratu). L. 1923 se je oženil z grško princezino Olgo, s katero ima dva sina, kneza Aleksandra in kneza Nikolaja. Nj. Vis. knez Pavle je predsednik Avtokluba kraljevine Jugoslavije, Aerokluba Jugoslavije. On je za-

Dr. Radenko Stanković

ščitnik mnogih drugih kulturnih, sportnih in socialnih ustanov, ter je postal 18. aprila 1934 tudi predsednik Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. Njegova žena kneginja Olga ga v njegovem delovanju verno podpira.

Dr. Radenko Stanković, senator in bivši prosvetni minister, je profesor na medicinski fakulteti beograjske univerze. On je priznan kot eden izmed najboljših specialistov v srednji Evropi za srčne bolezni. Rojen je l. 1880 v Leskovici (Klisura) pri Beli Cerкви, kjer je končal osnovno šolo. Na gimnazijo je hodil v Novem Sadu, vseučiliške študije pa je dovršil na Dunaju. Po končanih študijah je sodeloval pri svetovnih kapacitetah na Dunaju in v Berlinu. Živel je dolgo vrsto let v Zagrebu, kjer je zlasti sodeloval pri raznih kulturnih in prosvetnih društvih. Ko je zapustil Zagreb, je zapustil tudi 16 raznih društev, kjer se je aktivno udeleževal. L. 1921 je bil izvoljen za rednega profesorja beograjske medicinske fakultete in tedaj je zapustil Zagreb. V začetku l. 1932 ga je Nj. Vel. kralj Aleksander imenoval za senatorja, v začetku novembra l. 1932 pa za prosv. ministra.

Dr. Ivan Perović se je rodil 28. avgusta 1881 v Arbanasih pri Zadru ter je iz družine herce-

Dr. Ivo Perović

govskih naseljencev. Osnovno šolo in gimnazijo je končal v Zadru, pravno fakulteto pa v Zagrebu in na Dunaju. Svojo karijero je začel kot sodnik. Po osvoboditvi je bil nastavljen v Splitu kot državni pravdnik, nekaj časa pa je bil tudi okrajni načelnik v Dubrovniku. Meseca aprila 1921 je postal komisar za severno Dalmacijo, kjer je uspešno in do konca izvršil evakuacijo prve in druge cone od italijanskih čet. Pozneje pa je z uspehom uvedel redno jugoslovansko politično upravo. Ko je vse to izvršil, je bil še isto leto imenovan za okrajnega načelnika v Šibeniku. Leto dni pozneje in sicer leta 1922 je bil postavljen za velikega župana splitske oblasti. Splitsko oblast je organiziral in vodil do razdelitve države na banovine l. 1929. Kot veliki župan splitske oblasti je bil obenem tudi predsednik komisije, ki je morala izvršiti določbe rapalske pogodbe ter santmargerskih konvencij. Radi tega se je dalje časa mudil tudi

Žalost na Koroškem

Celovec, 10. oktobra.

Za torek, dne 9. t. m. so bile napovedane po celi Koroški, zlasti pa še po slovenskem delu, velike proslave obletnice plebiscita. Posebno slovesne naj bi bile te proslave v Celovcu, Beljaku in Velikovecu. Na uradnih poslopjih so obesili proti večeru zastave: rdeče-belo-rdeče. Na privatnih poslopjih po mestih so bile videti zastave raznih barv: koroške deželne poleg državnih.

Krasen jasen jesenski večer je bil v Celovcu. Za pol 9 zvečer so bile napovedane bakljade in že ob 8 so se začele zbirati posamezne gručice pred mestno palačo. Vendar pa ni bilo videti posebnega navdušenja in tudi le razmeroma malo privatnih poslopij je bilo okrašenih z zastavami.

Ravno, ko bi se morala pričeti bakljada, pride nenadoma policija in začne razganjati zbrane manifestante. Nikdo si ni vedel tega razlagati, toda med navzočimi je šla od ust do ust nepojmljiva vest o atentatu v Marseillu. Medtem so prišli na glavni trg že prvi kolporterji s posebnimi izdajami listov: Kärntner Tagblatt in Freie Stimmen. Prvi je samo na kratko z velikimi črkami javil žalostno vest s pristavkom, da je radi tragičnega dogodka dunajska vlada odredila, da se takoj prekinijo vse manifestacije tam, kjer se že vrše. Kjer pa naj bi se še vršile,

pa se ne smejo pričeti. Tudi za dan 10. okt. so bili odpovedani vsi obhodi in vse proslave ter tudi šolske maše. Občinstvo se je začelo iz ulic zbirati v kavarnah, vsak je poizkušal dobiti čimprej posebno izdajo listov, ki so deloma tudi v zelo simpatičnem tonu podajali kratak pregled jugoslovanske zgodovine v zadnjih letih. Vlada ni prepovedala samo večjih manifestacij, ampak je odredila vsem okrajnim glavarstvom in žandarmarijskim postajam, da morajo povsod vse manifestacije in proslave preprečiti.

Zlasti na Slovence je napravila ta gesta dunajske vlade zelo dober vtis.

Krožek Slovencev se je zbral v kavarni in z žalostjo komentiral tragičen dogodek. Na jugoslovanskem konzulatu so razobesili jugoslovansko zastavo na pol droga in so jo odeli s florum. Pozno v noč so bili še zbrani meščani po kavarnah in po ulicah. Niso se menili o plebiscitu, tudi jih niso zanimale notranje avstrijske politične zadeve, vsi so govorili samo o atentatu v Marseillu in o posledicah atentata. Povsod pa je bilo mogoče ugotoviti, da so govorili samo s simpatijami o pokojnem kralju in o Jugoslaviji. Tudi so vsi izražali željo in prepričanje, da miru v notranjosti države ta dogodek ne bo motil, marveč ga bo le utrdil in da se bodo vsi Jugoslovani sedaj samo še trdneje oklenili svoje države.

Prestolica tiha in žalostna

Belgrad, 10. oktobra. m. Vest o tragični smrti našega kralja Aleksandra I. se je že v prvih urah razširila z bliskovito naglico po vsej prestolici. Vseh ljudi se je polotila globoka žalost. Nihče ni dosti govoril. Vsak je globoko zamišljen hitel na svoj dom in sporočil žalostno vest svojim domačim. Kjer so se srečali na ulici znanci, je bilo vprašanje med njimi, ali že vedo, da so nam ubili kralja. Ker nihče v začetku ni mogel prav verjeti tem glasovom, so se ljudje zbirali po stanovanjih, kjer imajo radio-aparate, in iskali inozemske postaje, ki so vse dajale obširna poročila o gnusnem atentatu in tragični smrti našega kralja na tleh zavestne Francije v Marseillu. V globokem nemiru so ljudje ostali na svojih domovih, nemo strmeli na ulico in spraševali ljudi, ki so se vračali po različnih ulicah domov. Že snoči je legla na prestolico težka žalost. Vsi javni lokali so bili zaprti, povsod je onemela pesem v težki boli.

Medtem je pa zasedala vlada in odobrila navedbe glede novo nastalega položaja v državi. Ko smo se v zgodnjih jutranjih urah vračali častnikarji na svoje domove iz Presburoja in predsedništva vlade, kjer smo čakali na podrobnejša poročila in na odredbe vlade, smo povsod že videli ljudi na oknih, ki so čakali jutranjih listov, kateri so pa danes izšli šele okoli 6.30, vsi črno obrobljeni s poročili o atentatu. Čim so se beograjski dnevniki, ki so bili danes natiskani v mnogo večjih nakladah, pojavili na ulicah, so bili takoj vsi razprodani, ker je vsakdo hotel sam prečitati vsa poročila in zvedeti vse podrobnosti o tragični smrti narodnega kralja. Splošno žalost, ki je legla na našo prestolnico, je povečal še drobnih dež, ki je rosil skoraj ves dan, in lahna meglica, ki se je leno plazila nad mestom in mu dajala posebno turoben izraz. Že v prvih jutranjih urah so pričele vihrati prve črne zastave na privatnih domovih. V par urah se je vse mesto odelo v globoko črmino in ni sedaj niti najmanjše hišice, na kateri ne bi vihrala črna zastava. Tudi vsi tramvajski vozovi in ostala prometna sredstva imajo črne zastave. Istotako so odeta v črmino izložbena okna. Sredi zastavljenega blaga so skoraj povsod tudi slike blagopokojnega kralja v črnem floru. V mnogih oknih so poleg slike prižgane tudi sveče, kar napravljajo najgloblji vtis. V zgodnjih jutranjih urah je naznanjalo tragično smrt našega kralja tudi zvonjenje po vseh cerkvah. Po nalogu Nj. Sv. patriarha

se bodo jutri pričele v pravoslavni cerkvi žalne službe božje. Radi tragične smrti kralja Aleksandra je izdal posebno okrožnico na svojo duhovščino tudi beograjski nadškof dr. Rodič, ki je naročil svoji podrejeni duhovščini, da se mora vsak dan vse do pogreba tragično umrlega kralja zvoniti po trikrat na dan v vseh katoliških cerkvah v področju belgr. nadškofije, jutraj, opoldne in zvečer, na dan pogreba pa se morajo opraviti žalne službe božje.

V znak žalosti je danes počivalo vse delo v tujakšnem trgovskem svetu. Po nalogu Zveze trgovskih združenj so bile danes zaprte vse trgovine v Belgradu, Zemunu in Pančevu. Sklepu Zveze trgovskih združenj sta se pridružili tudi združenji obrtnikov ter gostilničarjev in restavraterev. Odprti so bili samo hoteli. Zveza trgovskih združenj je pa ta svoj sklep tudi brzojavno sporočila vsem trgovskim združenjem na deželi, kjer so bile zaprte tudi vse trgovine. Po sklepu vlade so bile danes zaprte vse šole. Šolska mladina, ki je ta sklep zvedela šele pred šolo, se je tiha in potrta vračala domov. Tekom dopoldneva je bilo po vseh državnih uradih zapričeno uradništvo na zvestobo novemu kralju Petru II. Prisrčno zvestobe novemu kralju so na popoldanski spominski seji beograjske mestne občine položili tudi občinski svetniki. Sejo je otvoril predsednik beograjske mestne občine Milutin Petrovič, ki je imel daljši nagovor in navajal zasluge blagopokojnega kralja v vojni in v miru, ki je vedno neustrašeno stal na čelu svojemu narodu, s katerim je delil vse njegove sreče in žalostne dni. Občinski svetniki so stoji poslušali spominski govor in vzklicali na koncu »Slava«. Nato je sledila prisrčna manifestacija novemu kralju Petru II. Prisrčno zvestobe je položil najprej predsednik mestne občine Petrovič, za njim pa ostali svetovalci. Petrovič je sporočil, da je od sedaj sprejel že mnogo sožalnih brzojavk raznih občin, med drugimi sofijske, praške in rimske.

Tekom dneva so imele spominske žalne seje tudi razne kulturne in narodno-obrambene organizacije. Topovski strelci so odmevali s Kalimegdana. Ljudi je bilo vedno mnogo na ulicah, ki so čakali novih izdaj tujakšnih dnevnikov. Čitali so proglas vlade na narod, zadnjo oporoko tragično umrlega kralja, in vest, da je naš mrtvi kralj Aleksander I. iz Marseilla nastopil svojo zadnjo pot proti domovini na rušilec »Dubrovniku«.

Sožalje Bolgarije Padel je kot žrtev, a pustil je sporočilo

Sofija, 10. oktobra. AA. O tragični smrti blagopokojnega kralja Aleksandra je dal predsednik vlade g. Kimon Georgijev dopisniku Agencije Avale tole izjavo:

Tragična smrt kralja Aleksandra, hrabrega voditelja bratskega jugoslovanskega naroda, je pretresla in globoko užalostila vse Bolgare. Presunjenje, ki ga je pri nas zbudilo sročnje fatalno sporočilo, je bilo veliko, ne samo zato, ker v polni meri sočustvujemo z jugoslovanskim narodom pri tej težki izgubi, temveč tudi zato, ker je bil kralj Aleksander šele pred nekaj dnevi v gosteh pri Nj. Vel. kralju Borisu in v Bolgariji. Imeli smo srečno priložnost oceniti njegova prijateljska čuvstva do nas in njegovo neomajno voljo, da vodi jugoslovansko politiko miru k iskrenemu prijateljstvu z Bol-

garijo. Delo zbližanja, ki sta ga blagopokojni kralj Aleksander in Nj. Vel. kralj Boris začela lansko leto z vero in odločnostjo, je stopilo po sofijskem sestanku v dobo praktične izvedbe, in obisk v Sofiji je bil zares začetek nove dobe na bolje. Kralj je padel kot žrtev nizkotnega in groznega umora, toda zapustil je svojemu narodu sporočilo. Prepričan sem, da se bo bolgarsko-jugoslovansko zbližanje, ki mu je bilo tako pri sreč. izvedlo po programu z isto iskrenostjo in daljnovidnostjo, s katero mu je služil kralj Aleksander.

Bolgarski narod iskreno deli žalost in bolest bratskega jugoslovanskega naroda in se klanja pred spominom njegovega draga in nepozabnega pokojnika.

Sožalje bana dr. Marušića

Goboko potrni nad težkim udarcem, ki je zadel našo drago domovino, vas prosim, da sprejmete s kraljevsko vlado izraze najgloblje sožalja vsega prebivalstva dravske banovine, kakor tudi izraze mojega osebnega sočustvovanja. Mučeniška smrt velikega kralja in nepozabnega vladarja bo še tesneje združila srca vseh Jugoslovancev in neomajni ljubezni in zvestobi do skupne domovine in svetlega kraljevstva doma ter jim vlila nezlomljivo voljo in nepremagljivo moč, da tudi v najtežji preizkušnji izpolnijo poslednje kraljevske besede velikega pokojnika. — Ban dr. Marušić

Žalna seja celjskega občinskega sveta

Celje, 10. okt. 1934.

Ob 5 popoldne so se zbrali v posvetovalnici na mestnem poglavarstvu vsi občinski

v Firenzi, kjer je pokazal velike diplomatske sposobnosti in deloval v korist naše države. Njegovo delo je bilo priznано z najvišjega mesta v mesecu novembru 1929, ko je postal prvi pomočnik notranjega ministra, kjer je bil do januarja 1931, ko je bil imenovan za bana savske banovine.

svetniki s predsednikom dr. Goričanom na čelu. Bana je zastopal srezki načelnik dr. Vidmar. Posvetovalnica je bila svečano odeta v črmino, v ospredju je bil kip N. Vel. kralja Aleksandra I., na prsih je slonel s florum prevlečeni zlat lavorjev venec. Žalno sejo je otvoril predsednik dr. Goričan, ki je v svojem žalnem govoru orisal življenje in delovanje velikega pokojnika, ki je v delu za konsolidacijo svetovnega miru padel kot žrtev podlega atentatorja.

Navzoči občinski svetniki so zaklicali Nj. Vel. kralju trikrat: »Slava!« Nato je predsednik dr. Goričan omenil, da je že dopoldne poslal predsedniku vlade in ministru dvora žalni brzojavki.

Takoj nato je bila druga seja, pri kateri so mestni svetniki prisegli zvestobo in vdanost Nj. Vel. Petru II., kateremu je bila od poslana tudi vdanostna brzojavka.

Ob pol 7 zvečer je bila v navzočnosti okrajnega načelnika dr. Vidmarja žalna seja celjske okoliške občine v posvetovalnici na Bregu, ki je bila prevlečena s črnim trakom. Predsednik Kukovec se je v žalnem govoru spominjal zaslug, ki si jih je pridobil za veliko Jugoslavijo in evropski mir junaki kralj Aleksander, ki je umrl zadet od zločinske roke. Navzočni občinski odborniki so počastili spomin velikega kralja z enominutnim molkom ter trikratnim: »Slava« klic.

Slovenija v globoki žalosti

Ljubljana žaluje

Ljubljana, 10. oktobra.

Ze snoči, ko so se raznesle prve vesti o tragični smrti kralja Aleksandra, je ljubljansko občinstvo z veliko žalostjo sprejelo to strašno novico. V javnih lokalih, kjer je bila godba, so takoj utihnili zvoki in gostje so se preselili v bližnji lokal. Nasploh pa so se na cestah in pred javnimi poslopji zbirali ljudje v velikem številu, posebno pred uredništvij dnevnikov. Odpovedane so bile vse predstave v gledališčih in v kinematografih. Ob 10 zvečer je bil zaprt sleherni javni lokal v Ljubljani. Mnogi, ki so se zbirali na cesti, so dale glasnega izraza svojemu ogorčenju nad gusnim zločinom. Ze ponoči so razna javna poslopja, pa tudi zasebna, razobesila žalne zastave. Jutro je našlo že vse Ljubljano zavito v črno. Z vseh hiš vise žalne črne zastave, z nekaterimi tudi narodne zastave, obešene na pol droga, oziroma s črnim trakom.

Ljubljanski župan dr. Dinko Puc je izdal naslednji razglas z besedilom:

Someščani! Našo domovino je zadela strašna nesreča. Naš viteški kralj Aleksander I. je padel od roke morilca. Ko plakamo ob njegovi krsti, ne smemo pozabiti, da je tudi On padel v službi domovine in da je naša prva dolžnost v teh težkih časih čuvati njo in z njo našo svobodo. Prva dolžnost je obvarovati red in mir. Do preklica niso dovoljene nobene javne prireditve, zabave in zborovanja. Vsak pa vztrajaj na svojem mestu z dvojno vneto. Nobenih demonstracij in izjav! V urah žalosti pokažimo, da smo velik narod, ne brezglava masa! Čuvajte Jugoslavijo! Zvestobo kralju Petru II.

Na banski upravi so sprejemali dopolne izraze sožalja. Sožalne izjave so izrekli predstavniki vseh oblasti, tako civilnih, cerkvenih in vojskih, dalje predstavniki raznih avtonomnih korporacij, združenj, društev in ustanov. Ze ponoči je mestni župan dr. Dinko Puc odredil vse potrebno, da bi Ljubljana dostojno sprejela krsto s pokojnim kraljem, ako bi ga prepeljali skozi Ljubljano. Po zadnjih vesteh pa bo kralj prepeljan z ladjo »Dubrovnik«, tako, da v Ljubljani odpade žalni sprejem.

Po vseh državnih in drugih uradih se je sicer razvijalo delo v normalnem toku. Toda povsod je bilo opazovati veliko potrtost, pa tudi upanje na boljšo bodočnost. Načelniki uradov so danes dopoldne in popoldne izvršili zaprisego uradništva, tako na sodišču, na banski upravi, pri finančnem in poštarnem ravnanstvu, kakor tudi pri drugih uradih. Vse uradništvo je prislego zvestobo novemu, mlademu vladarju.

Ze od 6 davi so se čuli turbin glasovi ljubljanskih zvonov. Zvonili so žalostno pesem, da je umrl kot žrtev zloboh atentatorja najblagohotnejši in najmiloljubnejši vladar, ki je želel pripustiti narodu svobodo in lepo bodočnost. Žalostna pesem zvonov se je vrstila vsako uro po pet minut. Radio-zvočniki so oddajali zvonjenje zvonov iz Beograda, tako iz Saborne, kakor tudi iz katoliške cerkve. Oddajali so zvonjenje zvonov tudi iz Zagreba in Ljubljane ter drugih glavnih mest.

Prisega sodnijskega uradništva in sodnikov se je izvršila opoldne in popoldne. Predsednik apelacijskega sodišča g. I. Vrančič je opoldne zaprisleg uradništvo apelacije, popoldne pa sta zaprisleg uradništvo predsednika okrožnega sodišča g. Peter Keržič in starešina okrajnega sodišča g. Jakob Jerman.

Ljubljana, ki je bila vdana kralju Aleksandru, je z vso tugo pokazala ljubezen njemu, ki je tudi naše mesto ljubil.

Žalna seja mestnega sveta

Ljubljana, 10. oktobra.

Ljubljanski mestni svet je imel danes ob 17 žalno sejo za pokojnim kraljem Nj. Vel. Aleksandrom, ki so se je udeležili prav vsi občinski svetniki. Mestna dvorana je bila okrašena s križem, kipom kralja Aleksandra in s sliko novega kralja Petra II., predsedniška miza pa je bila odeta v črno. Vsi navzoči so bili oblečeni v žalne obleke. V imenu banke uprave je žalni seji prisostvoval načelnik dr. Vončina.

Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki je z lepim spominskim govorom v glavnem naglašal naslednje: Zločina roka je uničila življenje Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru v najlepši moški dobi, sredi najintenzivnejšega dela za svojo domovino. Padel je, ko je hotel zaključiti svoje napore za mir, da bi zagotovil svojemu narodu možnost obnove in poživljenja njegovega gospodarstva.

Po pravici plakamo ob njegovi krsti, kajti z njim smo izgubili vladarja, ki smo ga že za živga nazivali Velikega. On je v resnici živel s svojim narodom, z njim trpel, z njim plakal, se z njim veselil. Bil je naš, a mi njegovi.

A predvsem je bil vojak in vojskovodja. Znal je čutiti z narodom in znal mu je govoriti. Spominjamo se samo njegovih besed, ki jih je govoril dne 26. junija 1920 v našem mestu, ko je rekel:

»V veliki in težki borbi za obstanek ete Sloveni morali vzdržati ogromne napore ves čas, odkar ete prišli v te kraje. Vi ete, bratje moji, etali 15. stoletij na mrtvi straži proti nadmočnim sovražnikom. V tem predolgem času ete bili primorani prepuščati ped za pedjo svoje zemlje, toda to ete storili le za ceno ljute borbe in velikih žrtv od strani napadalcev. V tej borbi ete polagali je kleneli in reči ete more s pravom, da je vaša odpora moč neprestano rastla. Ojačila se je zlasti takrat, ko ete vaši predniki prišli do zavesti, da je vaša in narodova rešitev v sporazumu in v slogi z vašimi brati Hrvati in Srbi. Tako je logično prišlo do tega, da so bili Kopitar in Miklošič, Prešeren in Gregorčič prvi zastopniki jugoslovanske misli, a vaš Krek je iznesel program našega narodnega zedinjenja sredi nemškega Dunaja in v veliko presenečenje Evrope, v najkritičnejšem trenutku svetovne vojne.«

Veliki rezultati zahtevajo velike napore in velike žrtve. V tem se kažejo vrline kakega naroda. Mi ete ne borimo samo za sebe, marveč za našo dečo in za bodoča pokolenja. Za nje trpimo in bomo doprinali vse žrtve, kakor ete i Kristus prostovoljno žrtvoval za rod človeški.

Včeraj je Veliki pokojnik doprinesel sam enako žrtv za svoj narod. Svojo srčno kri je prelil zanj, svoje življenje je žrtvoval zanj. Mi plakamo za njim: ker smo ga ljubili in ker ete bojimo, da bomo v najtežjih časih pogrešali svojega voditelja. Samo eno želimo: naj bi ta plemenita kri ne bila tekla zaman! Naj ete ne zgodi to, kar žele naši so-

vražniki! Kakor moramo zahvaliti svojo svobodo potokom krvi, prelite v svetovni vojni, tako naj bo sveta kri kralja Aleksandra jamstvo za to, da se strnejo vse naše sile v mogočno celoto, da postane naša Jugoslavija še krepkejša in močnejša, kakor zlit iz enega kosa jekla. Vsi ete združimo, da izpolnimo oporoko Njegovo, da očuvamo Jugoslavijo!

Slava kralju Aleksandru!

Občinski svet je vzkliknil spontano trikrat »Slava! mrtvemu kralju.

Nato je g. župan nadaljeval svoj govor: Na srečo je Bog blagoslovil zakonsko zvezo pokojnega kralja s kraljico Marijo. Trije kraljeviči plakajo danes za svojim očetom, a prvi med njimi je sedanjí naš kralj Peter II. Mlad je še in neizkušen, toda v njegovi osebi so danes združene naše želje, naši upi, zanj bijejo naša srca. Dal Bog, da vzrašte iz dečka krepak mož, liki njegov oče! Naj živi kralj Peter II. (Trikratni »Živjelo!«)

G. župan je nato zaprisleg člane mestnega sveta novemu kralju Petru II. Obenem je predlagal g. župan naslednjo sožalno brzojavko, ki je bila soglasno sprejeta:

Maršalatu dvora, Beograd.

V težki, nepopisni žalosti radi velike nesreče, ki nas je zadela z izgubo velikega kralja Aleksandra, prosim v imenu mestnega sveta in celokupnega prebivalstva Ljubljane, da blagovolite sporočiti Njenuemu Veličanstvu kraljici Mariji naše najgloblje obžalovanje ter zagotoviti naše brezmežne vdanosti in zvestobe kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu. — Dr. Dinko Puc, predsednik mesta Ljubljane.

Dnevni red občinske seje je bil s tem zaključen.

★

Nocoj ob 19.30 je imela žalna seja Zveza organizacij občinskih uslužbenecv in upokojevcev dravske banovine v mestni dvorani. Na seji sta bili odani dve sožalni brzojavki, naslovljeni na bansko upravo v Ljubljani in na dvorni maršalat v Beogradu. Te žalne seje se je udeležilo mestno uslužbenstvo v polnem številu.

Ljubljanska okolica

Ljubljana, 10. oktobra.

V ljubljanski okolici, v vseh vaseh tja do Krima, Vrhnike, daleč tja do Medvoda in na Posavje, je bila naša kmečka hiša že snoči obveščena o tragični smrti kralja-mučenika. Mnogi kmečki domovi so že bili v trdnem spanju po težkem dnevnem delu. Pa so prihajali sosedji k sosedu in trkali na okna. Zbujali so se in vpraševali: »Kaj se je strašnega zgodilo?« Odgovor: »Naš kralj je mrtel! Ubili so ga!« Ljudje niso nikakor mogli doumeti te žalostne novice, ki je pretresala ne samo okolico, marveč vso državo. Vstajali so in hodili okrog spravevat, če je to res. Radio! Ta jim je v kratkih stavkih naznanjal žaloto in pretresljivo novico. Radio, ki je v okolici močno razširjen, je iz raznih krajev javljal novice o smrti našega vladarja. Mnogi francoščine niso razumeli

Maribor pod vtisom smrti kralja Aleksandra I.

Bolest je legla na mesto. Pobiti, skrbilni obrazi povsod, na ulici in v lokalih, nervozno hitenje ljudi v okviru črne, ki vira s poslopj, v meglenem ozračju, ki je s svojim deževnim svodom nizko leglo na mesto, pa žalobno donenje zvonov, to je slika današnjega Maribora. Za strahotne in žalostne dogodke v Marseilu je mesto zvedelo že sinoči. Vest se je širila nagloma, kakor požar, povzročala skrajna neverna mahanje glav, potem pa so prihajala vedno nova in nova poročila, ki so žal potrdjevala prvo. Vsi radijski aparati so bili neprestano v funkciji in vse postaje iz Nemčije, Avstrije, Češke in ostalega sveta so dajale samo te vesti. Po kavarnah in drugih lokalih so godbe utihnile ena za drugo, pred narodnim gledališčem, kjer bi morala biti premijera, se je zbrala množica ter odhajala pobita, ker je videla v zaprtih vratih potrditev zlih vesti; ceste so se pa napolnile. Mesto je zašumelo kakor v panju ter se ni pomirilo do jutra. Iz nemirnega sna ga je zbudilo v zgodnjih jutranjih urah donenje zvonov. Vsako uro po pet minut so zazvonili vsi zvonovi. Na javnih in zasebnih hišah so se brez vsakega posebnega poziva spontano pojavljale črne zastave ali pa trobojnice na pol droga in z žalobnim florom. Šole niso imele pouka, mladina je po kratkih žahnih nagovorih odšla iz razredov. Dopoldne pa so povsod v vseh uradih polagali prisego novemu kralju Nj. Vel. Petru II.

Silno zanimanje je vladalo v mestu za današnje časopise. Prvi je prišel v Maribor »Slovenec«, ki so ga poslali iz Ljubljane z avtomobilom. V dveh urah je bila cela ogromna naklada dobesedno razgrabljena. Na cestah so ljudje našim raznašalcem kar trgali list iz rok, v glavnem lokalni mariborske podružnice pa je vladal naravnost življenjsko nevaren naval.

Sedaj se življenje v mestu normalno razvija. Vsi uradi poslujejo kakor običajno, nikjer ni zastoj, le ljudje so resni in tihi. Maribor žaluje za svojim vladarjem z globoko, bolno resnobo.

Celje v znamenju žalosti

Celje, 10. oktobra 1934.

Vest o zločinskem atentatu, ki je bil izvršen nad našim vladarjem, kraljem Aleksandrom I. v Marseilu, je prišla v Celje že v torek pred 7 zvečer. Novica je bolesto odjeknila v sreih in dušah vsrega prebivalstva in kar verjeti nismo mogli, da je res kaj takega mogoče. Ves večer in še v pozne nočne ure so se zbirali ljudje na ulicah, drugi poslušali pri zvočnikih v pričakovanju, da pride novo poročilo, ki bi prve vesti demantiralo. Na žalost se je izkazalo, da je prvotno radijsko poročilo iz inozemstva resnično in žalostna novica je še bolj pretresla vse, ki so videli v našem ljubljanskem vladarju največjega pobornika miru.

V znak žalosti so že v zgodnjih jutranjih urah zaplapolale črne zastave z vseh hiš v mestu in okolici. Po vseh cerkvah zvonijo vsako uro za pokojnim vladarjem po 5 minut. Ljudje tavajo kakor zbegani in si pripovedujejo strašno novico, vprašujoč, kaj bo sedaj. Težko je prebivalstvo pri-

in so se tolažili, da je to samo poročilo o prepletem prihodu kraljevem na francoska tla. Okoli 9 zvečer se je oglasila Varšava, ki je v poljskem jeziku naznanjala smrt našega kralja Aleksandra. Napovedovalec je pristavil, da radio odpoveduje nadaljnja poročila v znak žalovanja poljskega naroda za jugoslovanskim kraljem. To je na ljudi globoko vplivalo! Odhajali so v svoje domove s solzami v očeh in mnoge kmečke žene so jokale. Tako je stara ženica na Barju pripomnila:

»Hudo mi je, kakor da bi nam naš oče umrl!«

Jutranje življenje v okolici ni bila tako živo kakor običajno ob delavnikih, ko ljudje premotivajo vsakdanje zadeve. Vsakogar je težilo srce. Mnogi so zrlí s težkimi skrbmi v bodočnost, toda tolažile so jih kraljeve besede, da naj varujejo svojo svobodno domovino.

Ježica

Ježica, 10. oktobra.

Prva vest o groznem dejanju v Marseilu je prispela v naš kraj v prvih snočnih urah. Bila je preveč strašna, da bi jo mogli verjeti. Nekateri so se zato takoj odpeljali v Ljubljano, da zvedo tam kaj več. Kot blisk se je takoj razširila do zadnje hiše. Vse prebivalstvo je objela neizmerna žalost.

Ko so danes jutraj prispeli jutranji listi, so bili v trenutku razprodani. Vsak se je hotel na lastne oči prepričati o strašnem dogodku. Vsako uro še danes tužno oglašajo zvonovi in spominjajo ljudi na bidek položaj, v kateri je spravil podli zločinec našo domovino. Ne samo z vseh uradnih poslopj, marveč tudi s številnih privatnih hiš žalostno plapolajo črne zastave. Enako so tudi različne organizacije s svojih društvenih domov razobesile črne zastave ali pa državne trobojnice, ovite v črno. Ni med nami človeka, ki bi v tem trenutku ne bil pripravljen do skrajnosti izpolniti poslednje volje velikega pokojnika.

Novo mesto

Novo mesto, 10. oktobra.

Baš ko so meščani pričakovali zanimivih radijskih poročil o sprejemu Nj. Vel. kralja na francoskih tleh, je namesto tega neumljeno in trdo izzvenela pretresljiva vest o njegovi smrti. Nihče ni niti mogel niti hotel verjeti. Vse je od groze onemelo ob tej novici. Polagoma, zaskrbljenih obrazov so se pričeli zbirati ljudje na Glavnem trgu v skupine in komentirali prve vesti v pričakovanju, da bo prva grozna vest v naslednjem hipu že preklicana. Ko pa je prišla na pošto prva brzojavka, je prebivalstvo samo klonilo pod težo krute resnice in marsikdo si je otrl solzo. Ljudje so ostali na ulicah pozno v noč in pričakovali podrobnih nadaljnjih poročil.

Danes se je vse mesto zavilo v črno. Zazvonili so zvonovi v obeh cerkvah ter naznanjali, da je prenehalo biti srce dobrega, modrega in ljubljene vladarja.

Čakovalo danes zjutraj časopisov. Ko je ob pol 10 dopoldne prišel z avtomobilom v Celje »Slovenec« (v zelo povečani nakladi) kot prvi list, ki je prinesel natančnejša poročila o groznem zločinu, je občinstvo »Slovenecov« podružnično naravnost oblegalo in skoraj trgalo iz rok časopis. Vsa velika naklada je bila v najkrajšem času razprodana. — Vojaštvo in vsi državni uradniki so že dopoldne prisegli zvestobo novemu kralju Nj. Vel. kralju Petru II., popoldne ob 5 bo žalna seja na mestnem poglavarstvu, ob pol 7 pa v posvetovalnici okoliške občine na Bregu. Ob 8 zvečer bo imel žalno sejo krajevni odbor Združenja rezervnih oficirjev.

Gasilska zajednica dravske banovine

Je odposlala naslednji brzojavki: Maršalatu kraljevskega dvora, Beograd. Gasilska zajednica dravske banovine izraža v imenu svojega članstva najgloblje sožalje ob tragični izgubi ljubljene vitezkega vladarja. — Starešina Turk.

Predsedniku kraljevske vlade, Beograd. — Ob tragični izgubi svojega ljubljene vitezkega kralja globoko užaloščeno gasilstvo dravske banovine zagotavlja neomajno vdanost in zvestobo nasledniku Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II. — Starešina Turk.

— Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki dosega radi tega, ker čisti kri, žledec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe.

Naznanila

Liubljana

1 Nočno službo imajo lekarni: mr. Lenstek, Resljava cesta 1; dr. Komotar, Vič, in mr. Bahovec, Kongresni trg 12.

Poizvedovanja

Na Celovški cesti je bila najdena denarnica z manjšo vsoto denarja. Dobiti jo je pri Mariji Hribar, Močnikova ulica 13.

Kaaba

Je zdravilen, hranljiv tropični napitek. Kaaba je za otroke in odrasle, bolne in zdrave, za športnike in turiste.

Ljubljanske vesti

Žalne seje

Žalna seja univerzitetnega sveta univerze kralja Aleksandra I. Pod predsedstvom rektorja dr. Ramovša se je vršila danes ob 17.30 na univerzi žalna seja univerzitetnega sveta, kateri so prisostvovali vsi člani univerzitetnega sveta. Rektor dr. Ramovš se je v svojem nagovoru spominjal velikih zaslug blagopokojnega kralja Aleksandra I., čigar ime nosi ljubljanska univerza, kot ustanovitelja univerze, pospeševalca znanosti in umetnosti ter iskrenega čuvarja kulturnega napredka naše države. Ob koncu svojega govora je pozval navzoče, naj zakličejo blagopokojnemu vladarju trikratno »Slavo«, čemur so se vsi navzoči iskreno odzvili.

Glasbeno društvo »Ljubljana«. Vaja pevskega zbora danes odpade, bo pa ob istem času žalna seja odbora. — Predsednik.

Žalna seja Jadranske straže v Ljubljani. Prenehalo je biti srce najpoštenjše Borca in najplemenitejšega Tvorca, v delu za srečo domovine je pod zločinsko roko preminul njen največji Sin, čigar oporoka nam bo bodrilo za najekrajnejše žrtve. Jadranska straža v Ljubljani sklicuje žalno sejo plenuma oblastnega odbora, krajevnega odbora in vseh sekcij nocoj ob 20 v mestni posvetovalnici.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Ljubljani in izvršilni odbor Mg dravske banovine pozivljata vse odbornike, da se udeležijo žalne seje za našim velikim kraljem Aleksandrom I. ki bo 11. oktobra ob 18.30 v društvenih prostorih. — Dr. Egon Staro, predsednik.

Poziv! V globoki žalosti pozivam vsa v Ljubljani se nahajajoča ženska društva, da se udeležijo s svojim članstvom žalne seje za našim velikim umrlim kraljem Aleksandrom I. Seja bo danes ob 5 popoldne v magistratni posvetovalnici. Franja Tavčarjeva.

Odvetniška zbornica v Ljubljani sklicuje za danes ob 17.30 v svojih prostorih v Dvofakovi ulici žalno sejo radi smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Gasilska zajednica dravske banovine ima v petek, dne 12. oktobra t. l. žalno sejo po blagopokojnem kralju Aleksandru I. v palači »Grafika«, Masarykova cesta 14, IV. nadst., ob 9 dopoldne.

Združenje železniških uradnikov poziva vse svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo skupne žalne seje odborov vseh železniških organizacij, ki bo danes ob 19 v dvorani »Sloge« (Ljubljanski dvor).

Oblastni odbor Udruženja jugoslovanskih nacionalnih železničarjev in brodarjev sklicuje za danes ob 19 v dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru žalno sejo za blagopokojnim po zločinskih roki ubitim Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. — Pozivam vse upravne in nadzorne odbornike in centralne odbornike Oblastnega odbora UJNZB Ljubljana in vse ljubljansko članstvo, da se te žalne seje udeležijo. — Predsednik Oblastnega odbora UJNZB, Ljubljana.

1., 2., 3., ... 15., ... 30.

... vsak dan mora biti na mizi

ŽITNA KAVA

„ADRIA“

☉ Pogreb župnika Petra Hauptmana bo danes ob 11 dopoldne na Dobrovi pri Ljubljani. Udeležencem pogreba bosta ob pol 9 dopoldne dva avtobusa na razpolago.

☉ Zaradi narodnega žalovanja odpoveduje odbor »Krke« krožni avtobusni izlet v Dolenjske Toplice.

Dr. Mis Franta zopet redno ordinira

☉ SFD. Dr. Tumovo predavanje je odloženo.

☉ Poslovanje mestne blagajne. Radi čiščenja uradnih prostorov mestna blagajna ne bo poslovala v ponedeljek, 15. in v torek 16. t. m.

☉ Dva napada. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali dve žrtvi surovih napadov. 61letnega posestnika Franca Hribernika z Golice pri Tušnju v kamniškem okraju je nekdo napadel s kolom in zahteval od njega denar, ki mu ga Hribernik ni dal. Napadalec je Hribernika udaril s kolom po glavi in desni roki in ga resno poškodoval. — Drugi poškodovanec je 31letni Anton Zupancič, sin posestnika z Muljave na Dolenjskem. Tega je nekdo v gostilni napadel in zabodel z nožem v hrbet. Tudi Zupancičevo stanje je resno.

Dr. Ljudevit Merčun

specijalist za notranje bolezni do preklica zopet redno ordinira

Škotia Loka

Dovoljeno je novo pevsko in glasbeno društvo »Ljubnik«. Želimo mu lep napredek, da bo občinstvo še večkrat moglo razvedriti z lepimi promenadeimi koncerti, pa tudi z druge vrste glasbenimi prireditvami.

Kot kaže, bo kmalu dograjena tekstilna tovarna, last tvrdke Thaler iz Škofje Loke. Priprani smo, da bo g. lastnik skrbel, da bo najprej samo domače brezposelne moči zaposlil, katerih ni malo.

SVOJI K SVOJIM!

Ko priporočamo nakup domačega blaga, ne smemo prezreti, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani popolnoma domača ustanova. Iz naše narodne potrebe je vzniknila, naše domače podjetnosti plod je in našim narodnim ciljem služi. Velike inozemske zavarovalnice ti ne morejo nuditi niti večjega jamstva niti boljše zaščite tvojih interesov, kot ti jih nudi iz lastne zemlje vzrasla Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani — — —

Rajhenburški prosvetarji - kulukarji

Rajhenburg, 9. oktobra.

Ze dolgo ni bilo v delovanju izobraževalnega društva nobenih poročil v časopisju, zato bi javnost lahko mislila, da društvo, ki je celó v letih vojne vire uspešno delovalo, ni več agilno ter vztrajno pri narodnem delu. Zato podamo na kratko obris dela. Takoj po zimski sezoni odra se je društveni odbor preprčil, da bo treba gledališki oder v Slomškovem domu poglobiti. Pri vsaki večji igri je manjkalo prostora igralcem, ker se skupine niso mogle razvijati. V mesecu aprilu se je igrala Vomergerjeva drama »Vrnitev«, ki je že itak sama po sebi globoke vsebine — bila pa je tudi mogočno in dovršeno podana od strani igralcev. H koncu maja pa so udarili krampi, zaropotalo so lopate, začelo se je s povečavo odra. To je bilo življenje, vsaki dan skozi 3 tedne je po 16 družinskih kulukarjev delalo od zore do mraka pod vodstvom stavbenika. Od vseh strani so prihajali društveni prijatelji ter prinašali kulukarjem okrepčil v podobih pletenk in vinjskih pletec, še so ljudje, ki znajo ceniti delo v dobrih izobraževalnih društvih. Delo je uspešno napredovalo in prišli smo na oder. Seveda ne smem pozabiti, da so nas med tem v vseh trgovinah in obrtniki po trgu zapisali v črne kluvice in nam v potrdilo upisa poslali račune z vabilom na svidenje s stotaki. Sedaj pa, katero igro? Za otvoritev novega odra smo si izbrali »Mlinarjevega Janeza«. Po zelo lepo uspe-

lem prvem nastopu smo igro ponovili 30. septembra. Tokrat nas je obiskal tudi avtor zgodovinske narodne igre gospod Pivec. Društvo mu je poklonilo lovorov venec v spomin in hvaležnost. Igralci so se izobno odrezali. Vse vloge posamezno, kakor tudi v skupinah fantov in deklet — vse je bilo nekam živahno in pristno, kot zahteva igra, in je bil avtor zelo zadovoljen. Saj je to res igra, ki obnavlja lepe spomine na nekdanje vaško življenje — vaško vzajemnost in slogu. Poudarja neustrašenost slovenske zvestobe. Sijajno je v igri poudarjen moralni moment, moč katoliške cerkve. Igra zahteva sicer veliko truda, je pa zato hvaležna za gledalce in igralce. Čast avtorju!

Sedaj smo Mlinarjevega Janeza končali in vidimo, da se je mlinarjev dobro držati, zato smo se odločili, da igramo v novembru igro Mlinar in njegova hči. — Omenim naj še to, da so nas pri dograditvi odra že gnotno podprli tudi mnogi bivši društveni funkcionarji, nekateri bodo pa to gotovo še storili, ko bodo te vrstice vztrajnega dela brali. Radovali se bodo, ker je bila njih podlaga dobra. — Med tem, ko se je na odru srečno vrnil Mlinarjev Janez z Marjetico iz alžirske sužnosti na Teharje, je pa pripeljal pred oltar v lurski baziliki rudniški nameščene g. Aysenak Lojze gospodično Vido Skobernetovo iz Dovškega. Novoporočenca sta bila skoz od mladosti agilna člana društva, zato jima želimo obilo blagoslova. Bilo srečno!

Pogreb † Joška Novaka

St. Vid nad Ljubljano, 10. oktobra.

V torek smo pokopali v St. Vidu vpokojenega višjega šol. nadzornika Joška Novaka, ki nas je za vedno zapustil v nedeljo dopoldne, dasi je bil v soboto še zdrav. Smo pač vsi le kaplje na veji. Pogreba se je udeležila velikanska množica ljudstva, kar nam je dokaz, kako je bil pokojni Joško Novak spoštovan in priljubljen med ljudstvom. Nenavadno veliko je bilo duhovnikov, kar je napravilo na udeležence izredno ugoden vtis. Pogreba sta se udeležili pod vodstvom učiteljskega tudi ob šentvidski šoli. Skoraj ni bilo učenca, da bi ne imel za pokojnika šopka cvetja v rokah. Izredno lepo je pokojniku zapel v slovo že ob hiši žalosti mladinski pevski zbor Jadranske Straže, ki ga uri in vodi g. učitelj Jovan. V cerkvi je bilo hkrati pet svetih maš za dušo blagega pokojnika. Cerkev je bila polna ljudstva kot kak prazničen dan. Med udeleženci smo opazili dr. o. Ranta, franc. provincijala, bivšega prosvet. šefa Fr. Vadnala, direktorja A. Ratajca in več gg. profesorjev iz škof. zavoda, dr. Jurga, dr. Levitnika, g. poslanca Komana, župana Babnika, dalje č. očeta Vrtočca, zastopnika Marijine kongregacije, dr. Justina, sanitetnega polkovnika v pok. in še več drugih odličnih osebnosti.

Prav častno je bilo zastopano učiteljsko na čelu mu g. b. nadzornik Fr. Drnovsek. Dalje naj omenimo še: g. Fr. Gabrška, Fort. Lužarja, J. Vreščaja, vsi upokojeni višji šol. nadzorniki; dalje Lj. Stianus, Avgust Pirc, Vilbald Rus-Sumer, okrajni šol. nadzorniki. Izmed meščanskošolskega učiteljskega naj omenim ravnatelja gg. Merviča in Pečnika ter prav častno število moškega in ženskega narodnega učiteljskega. Spodbudna je bila ogromna množica samih šentvidčanov z g. Josipom Gostinčarjem, upokoj. ministrom — na čelu.

Na grobu se je od pokojnika najprej poslovil g. dekan V. Zabret. Opisal je pokojnika kot moža katoliškega značaja, ki ni nikdar klonil in krenil, temveč v resnici živel pravo katoliško življenje in bil poleg tega tudi v pokoji marljiv kot čebelica. Poudarjal je njegovo veliko ljubezen do revežev, ki je odsevala vedno, zlasti v Vincencijevi konferenci. Pogrešal ga bo tudi »Šentvidski Zvon«, v katerem je pokojni vpisaval zasluzne šentvidske može.

Predsednik »Slomškove družbe« g. Iv. Strukelj pa je pokazal pokojnika kot vzoršolnika in nadzornika. Navajal je njegove zasluge na šolskem polju in ga opisal kot najboljšega tovariša, ki ga je vse učiteljsko ljubilo in spoštovalo. Če moremo sploh o kom reči, da ni imel sovražnika, tedaj to lahko rečemo o pokojnem Jošku Novaku, ki bo ostal učiteljsko še dolgo v spominu. Končno so še zapeli »Jadranski Stražarji« »Vigred se povrne«, nakar smo ginjenj in žalosti zapustili ovenčani grob nepozabnega Jožeta Novaka. R. i. p.

Sodba gospodinj je:

za pranje le izdatno „Hubertus“ milo in samodelujoč pralni prašek „Perion“

Izdelka slovenske tvornice!

Kulturni obzornik

Koncert „Drave“ v Mariboru

V soboto zvečer je mariborsko glasbeno društvo »Drava« proslavilo 15 letnico svojega obstoja. Priredilo je v uniojski dvorani koncert pod pokroviteljstvom g. direktorja ljubljanske direkcije državnih železnic Cugmusa. Prireditvi so zakazali priznanj s svojo navzočnostjo odlični zastopniki oblasti, tako prevzvišeni g. knezoškof dr. Tomažič, mariborski župan dr. Lipold, okrajni načelnik dr. Senekovič, dalje zastopnika ljubljanske in belgrajske železniške direkcije in številni zastopniki glasbenih in kulturnih društev.

S tem nastopom je »Drava« pokazala bogate sadove petnajstletnega vneta in požrtvovalnega dela in že v tem zaslužilo odkrito priznanje. Iz skromnega nastopa moškega zbora v Limbušu je vzrasla »Drava« s tremi odseki, pevskim, tamburaškim in godbenim, ki so jim kasneje dodali še mladinsko glasbeno šolo. Vsi ti odseki so sodelovali na sobotnem koncertu in pokazali svoje glasbene zmagoštosti in vrline.

Prvi je nastopil tamburaški zbor pod vodstvom R. Pivka. Redki so pri nas nastopi tamburašev in še redkeje so ti nastopi posrečeni. Običajno so posamezni instrumenti razglašeni in neubrani, tako da je učinek pogosto negativen. Nastop »Dravnih« tamburašev pa je pokazal vprav nasprotno. Dasi intonacija mestoma ni bil povsem čista, so vendar vse tri točke odigrali ubrano in živahno. Zbor je pazljiv in discipliniran. Le pri menjavi brzine se več pozornosti na dirigenta!

Šolski orkester je vodil g. prof. H. Družovič. Človek je pač vselej vesel živahne mladine, kadar tokaže smisla za lepoto in glasbo, sploh

Požar pri Ribnici

Ribnica, 9. oktobra.

Včeraj okrog 7 zvečer je presenetil celo ribniško dolino velik ognjen sijaj. Gorelo je pri Franciju na Jurjevici 2. Ogenj je tako nenadno nastal in v hipu objel s slamo kriti skedenj imenovanega, da niti enega voza ni bilo mogoče rešiti iz plamenov.

Plameni so povzili s senom nabasan skedenj z vozi, slamorenico in drugo poljsko orodje, in yes letošnji fižol. Skodo cenijo na 30.000 Din, zavarovan pa je komaj za 10.000 Din. Ubogi kmet. Saj bi se rad času primerno zavaroval, a kaj ko ne zmore plačevanja premije. Domači gasilci so bili takoj na mestu požara, a komaj letos nova motorka jim je odpovedala. Tako so prišlo do veljave še najbolj male ročne brizgalne, sicer bi danes gledali sosednji Kovačičev kozolec in Zadnikov skedenj v dveh kupih pepela. Pohvalo pa zaslužijo naše ženske in dekleta, ki so pridno donšale vodo.

Aromatin

specijalna dišavna mešanica za klobase, vseh vrs pečenk in omak, za obare, zrezke in divjačino. E sam poskus Vas pritegne k stalnim odjemalcem

Koledar

Četrtek, 11. oktobra: Materinstvo Matere božje. Nikazij: Firmin, škof.

Osebnosti

— Premješčen je pomožni prometnik in šef postaje Blato v zagrebškem železniškem ravnateljstvu Franjo Pavčič za šefa postaje Dolnja Lendava v ljubljanskem železniškem ravnateljstvu.

Ostale vesti

— Diplomski izpiti na filozofski fakulteti v Ljubljani se prelože točno za en teden dni; sicer pa ostane razpored isti.

— Nenadna smrt na potu v cerkev. Erjavec Manca iz Srednjih Gamelj je v nedeljo s svojo 12 letno hčerko šla v cerkev. S seboj sta nosili šopek jesenskega cvetja, da ga položita na grob svojega moža, oziroma očeta, ki je pred tremi meseci umrl. Nedaleč od doma je mati potožila svoji hčerki, da ji je slabo in jo prosila, naj gre v bližnjo hišo poklicat ljudi, ker ne more dalje. Ko so prihiteli ljudje na pomoč, je bila že v zadnjih zdihljajih. Pokopana je bila 9. oktobra. Zapuščica dve siroti. Pokojna je bila res pravi vzor vseh krščanskih mater. Vsi, ki so jo poznali, so jo visoko cenili in spoštovali. Blagi ženi naj sveti večna luč, žalujočim pa naše sožalje!

— Po 2 kg težke hruške. Iz Višnje gore nam sporoča naš najstarejši naročnik g. Mihael Omanen stari, da je preteklo nedeljo odtrgal s hruške, ki raste na solčni legi ob hišni steni, imenitne plovce, štiri hruške tehtajo po 2 kg. Kdor ne verjame, naj se pride preprčati. V okolici Višnje gore je bila letos posebno dobra sadna letina. Iz sadov enega hruškovega drevesa je g. Omanen sprejel 160 l zelo dobre pijače.

za višje vrednote. Zato ji tudi ne šteje v zlo, če v številnem zboru ali orkestru tuptam morebiti prehiteli ali zastane. Igrali pa so čisto in bili so dobro pripravljeni.

Prvenstvo si je seveda pridobil moški zbor (35 pevcev), ki ga vodi g. A. Horvat. V splošnem je zbor pokazal velike vrline, tehnično spretost in homogenost. Njegov nastop je bil siguran in brezhiben. Z veliko pozornostjo so pevci sledili pevovodji, ki je z dinamičnimi in agogičnimi sredstvi lahko dahnul in pesmi mnogo življenja in jim dal značaj ubranosti ter podrobne muzikalne izklesanosti.

Glasovno manjka 1. tenorju — zlasti v f — enotnosti, po barvi pa je zadovoljiv; enotnejši je 2. tenor. V 1. basu smo pogrešali baritonske mehkohe in umirjenosti, 2. bas pa je lepo zvenel, v f morda prerok. Vso ubranost in čisto intonacijo je zbor pokazal v p in pp. Izreka je bila jasna in razločna, nekajkrat preostira in zato v kvar melodiji oz. muzikalnemu stavku.

Zapeli so Jobstovo »Na vasik, Prelovčev »Sedem si rož porezala mi...«, V. Novakovo »U ljetni zatone« s solotropevom in spremljevanjem harfe, Gotovčev »Pod jorgovanom«, Adamičev »Regiment po cesti gre«, Konjovičev »Pod pendžerje in širolovo« Kovačka popjevke.

Oba solista sta odlično zapela, g. Živko s svojim mehkim, božajočim tenorjem in g. Faganelj z liričnim baritonom. Prav dovršen je bil solo-trospev v Novakovi »U ljetni zatone« z diskretnim spremljevanjem zbora in harfe, ki jo je igral g. Lukež.

Po odmoru je nastopila še godba na pihala pod vodstvom g. Žekarja. Izvajanje je bilo precizno in izrazito, čutili smo spretno dirigentovo roko. Učinkovita »1812« uvertura Čajkovskega je bila dostojna in mogočno zaključek koncerta. — Uniojska dvorana je bila polna, občinstvo pa ni štedilo s priznanjem, ki si ga je »Drava« v polni meri zaslužila. Bb.

Otroško lahko je prati z

ALBUS-terpentinovim milom.
Obilna pena ALBUS-mila, v spojitvi z močno nesnago razkrajajočim terpentinom naredi, da je pranje z ALBUS-terpentinovim milom otroško lahko.

— Službeni list kr. banske uprave dravske banovine prinaša v svojem 81. kosu z dne 10. okt. pogodbo o trgovini in plovi med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Italijo.

— Samo še nekaj dni traja vpis v redne tečaje Dopisne trgovske šole v Ljubljani. Zato pohitite z vpisnicami.

— Pri zaprtju, preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sape, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica izdatno izpraznjenje črev in osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef« vodo z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave.

— Nov uspeh znanosti. Eden od najnevarnejših neprijateljev zob je kamen. Prizadevali so si že leta, najti uspešno sredstvo za njegovo odpravo, ker običajni način mehanične odstranitve zobnega kamna povzroča čisto bolečine, a v vsakem slučaju izgubo časa. Raziskovalcu dr. Bräunlichu se je posrečilo najti v sulfocinoleatu novo sredstvo, katero ne odstrani samo zobnega kamna, temveč prepreči tudi tvoritev novih plasti. To sredstvo vsebuje sedaj davno preizkušeni in splošno priljubljeni »Sargov Kalodont«. S tem je vsakemu, ki uporablja Sargov Kalodont, možno odpraviti zobni kamen na najuspešnejši in najudobnejši način brez vsake nevarnosti, da bi se s tem le malo škodovalo zobem.

PREHODNA DEKLŠKA DOBA JE MED 12. IN 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energina« za icaanje krvi, živcev in teka.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah, polilirska steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

— Jugoslovanska knjigarna r. z. z. o. z. v Ljubljani priporoča sledeče knjige: Algemisen, Das soziale Königium Christi, 170 str. Din 64.—; Allers, Sexualpädagogik; Grundlagen und Grundlinien, 280 str., kart. Din 90.—; P. Theodosius Briemle, Christi Königstag. Devet priložnostnih pridig in stanovski nagovori. 72 str. vez. Din 55.—; Fattinger, Der Katechet erzählt. Beispielsammlung für Schule, Haus, Kanzel und Beichtstuhl in Anlehnung an den neuen österreichischen Katechismus, 608 str. vez. Din 100.—; Faustmann, Christkönigsfest. Sest govorov o Kristusu Kralju. Okrožnica papeža Pija XI. za katoličane, 87 str. vez. Din 13.—; Ferstl, Erinnerungen. I. zvezek. Im Heerbann des Königs, 87 str. vez. Din 25.50; Frodl, Das Königium Christi. Erläuterungen zu den beiden Rundschreiben Pius XI. über das Königium Christi und über den Frieden, mit einer Übersetzung der beiden Rundschreiben, 150 str. vez. Din 50.—; Meyenberg, Jesu der König und sein Königreich in der hl. Schrift, 64 str. vez. Din 28.—; Oppenheim, Das Königium Christi in der Liturgie, 77 str. vez. Din 27.—; Schnetler, Christus und die Rätsel des Lebens. Zbirka pridig za vse leto, 253 str. vez. Din 110.—; Schumacher, Christus, unser König. Času primerne misli o kraljestvu božjem, 62 str. vez. Din 30.—.

— Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz-Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Ptuj

Zopet uboj v Halozah. V nedeljo, 7. t. m. ob 8 zjutraj se je dogodila v Halozah tragedija, ki je zahtevala smrtno žrtev mladega človeka. Ob navedeni uri je prikorakal 21-letni Gabrijel Brusar iz Leskovca v Halozah, na stanovanje posestnika Ivana Kolednika v Strmcu, občina Leskovec. Med obema je obstajalo že dalje časa sovraštvo. Ker je bil Brusar nekoliko vinjen, je prišlo med njima takoj do prepira. Kolednik, ki se je bal, da ga Brusar napade, je segel po puški, da se ubrani. Videč pa, da postaja Brusar vedno bolj nasilen, je iz strahu izprožil in Brusarja zadel naravnost v prsi. Ta se je zgrudil in obležal mrtve. Svoje dejanje priznava, zagovarja se pa s silobranom.

Mariborske vesti Someščani!

Naš jugoslovanski narod je začela strašna nesreča. Naš ljubljani kralj Aleksander I. je padel včeraj v Marseillu kot žrtev podlega atentata. Ko plakamo ob njegovi krsti, se zavedamo, da je položil svoje življenje na oltar domovini v izvrševanju vzvišenih svojih vladarskih ciljev za mir in srečo svoje kraljevine Jugoslavije.

V neizmerni žalosti se klanjamo svojemu dragemu mrtvemu vladarju v trdni zavešti, da nam bo podvojeno delo v strnjanih vrstah za dobro naše domovine velike Jugoslavije in našega prevzvišenega kraljevskega doma osiguralo tudi v bodoče oni napredek, ki mu je položil temelje blagopokojni naš veliki kralj.

Za jutri ob 17 sklicujem žalno sejo mestnega sveta. Ves Maribor naj se v tem času pokloni v iskrenem sožalju vzvišenemu kraljevskemu domu in ljubljani domovini in v tihi žalosti svojemu mrtvemu velikemu kralju Aleksandru I.

Naj Bog čuva Jugoslavijo!

Maribor, dne 10. oktobra 1934.

Predsednik mestne občine: dr. Lipold.

★

□ »Narodno gledališče« v Mariboru ukinje radi smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. do nadaljnjega vse predstave.

□ Ante Trstenjak razstavlja. — Ante Trstenjak stalno živi v Pragi, za počitnice pa je prišel letos v svojo drago Prekijo. To priložnost bo izbral za razstavo svojih najnovejših del, ki jo priredi v trgovskem lokalu Banovinske hranilnice. Otvoritev bo v nedeljo.

□ Mariborska brezposelnost. Pri borzi dela je bilo na novo prijavljenih 412 brezposelnih, delo je dobilo 141 ljudi, celokupni stalež mariborske brezposelnosti pa znaša še 1006 oseb.

□ Očeta so pretepli. Pred okrožnim sodiščem se je znašla včeraj cela družinica: oče, mati, sin in hči. Razlika je bila le v tem, da je sedel oče zadaj na klopi za priče, mati in oboj otroka pa spredaj na zatožni klopi. In sicer jih je spravil na to klop napad na očeta, posestnika Josipa Gungla iz Jareninskega dola. Namatili so ga tako, da je obležal. Ker se je pa izkazalo, da je bil oče preveč oblasten, poleg tega pa malomaren, je sodišče sodilo milo: mati in sin 14 dni zapora pogojno za 2 leti, hči pa je oproščena.

□ Nasilen ropar. Pred malim senatom se je zagovarjal včeraj Anton Suen, 26 letni delavec iz Gabernika. Obtožen je bil drznega roparskega poskusa. V noči od 3. oktobra 1933 je napadel v gaberškem gozdu Nežo Segula, ki se je vračala iz Ptuj, ter ji skušal odvzeti vso gotovino. Ker ga je ženska prepoznala in začela kričati, ni mogel svoje namere izvršiti. Obsodili so ga na poldrugo leto ječe.

Celje

□ Današnji koncert Glasbene Matice odpovedan. V znak žalosti za pokojnim kraljem Nj. Vel. Aleksandrom I. odpade današnji komorni koncert Glasbene Matice v mestnem gledališču.

□ Umrl je dne 9. t. m. v celjski bolnišnici Jošt Emil, 13 mesecev star, sin rudarja iz Drešnje vasi.

□ Številni ponesrečenci z dežele. Vodušek Meta, 61 let, dninarka iz Gaberja je na Frankolovem stopila na gn'lo jabolko, padla in si zlomila levo roko. Šibret Franciška, 31 let, dninarka z Gomiljskega se je doma polila z vrelim mlekom in se opekla po desni roki — Kukovič Anton, 23 let, zidar iz Škofje vasi je šel 8. t. m. zvečer po cesti; v Razborju pri Škofji vasi ga je napadel neki posestnik z lopato in ga poškodoval po glavi; Bratuša Ivan, 22 let, pos. sin. iz Kostrivnice pri Rogiški Slatini se je v nedeljo pri tepežu vrezal s svojim nožem v desno roko; Acmana Franca, 18-letnega delavca iz Ljubije pri Mozirju je v ponedeljek zgrabila cirkularka za desno roko in mu porezala tri prste.

□ Občni zbor Družabnega kluba bo v petek, 12. oktobra ob 20 v klubovi sobi Ljudske posojilnice.

Ob 50 letnici pisatelja Martina Johnsona

„Lev in moja žena“ Nevarno srečanje v afriški puščavi

Dne 9. oktobra je minilo 50 let, odkar se je rodil sloveči ameriški potovalec po Afriki, pisatelj ter lovec Martin Johnson. Rodil se je v severno-ameriški državi Illinois. Slavni pisatelj Jack London mu je prvi nudil priliko, da je prišel potovati po daljnjih deželah. Vzel ga je s seboj na dolgo potovanje po Južnem morju in okrog zemlje. Ko se je Johnson vrnil v Ameriko, se je poročil z Oso Leighty iz Kanazasa. Ta ga je po vsej spremljala po vseh njegovih dolgih potovanjih. S puško v roki je stražila svojega moža, ko je v afriških puščavah stal ob svojem filmskem aparatu ter filmal afriške živali. Napravil je nekaj čudovito lepih filmov ter spisal več krasnih knjig o živalih. Zadnja njegova knjiga je »Knjiga o levih«. V njej popisuje med drugimi tudi tale dogodek:

Dva stara leva sta obstala in si nju z ženo natančneje ogledovala. Ko je potem levinja nadenela pot, je tudi lev počasi odkorakal za njo. Midva pa sva jima sledila, ker sva pričakovala, da se bosta leva tako obnašala, kakor navadno, da bosta namreč smuknila v bližnjo goščo ter počakala, kaj bova midva storila. Ker se naju ništa ne bala ne nama bila sovražna, je bilo to v skladu s staro levjo navado. Levinja je res smuknila v goščo, toda lev ji ni sledil. Niti glasu ni dal od sebe in iz njegovega železnega miru ni bilo sklepati, da bi nama bil sovražen. Po kratkem premisleku se je menda prepričal, da mu je potrebna nekaka bojna zvijača. Namesto, da bi šel za levino, je oddirjal nekaj sto metrov daleč po zloženem gričku ob gošči. Ko je prišel na jaso v globeli, je stopil po njej ter na drugi strani prišel do druge gošče.

Nobenega vzroka nisva imela, da bi se vznemirjala. Ker je stari lev imel prekrasno grivo in lepo rase truplo, bi ga bil rad filmal. Zato sem pustil, da je Osa vodila avtomobil za njim. Lev pa je bil vsekakor bolj potrpežljiv, kakor sem mislil. V veselem lovu naju je vodil za seboj po kakih 800 m dolgem odprtem prostoru, dokler ni prišel do nove gošče. Na njenem robu se je ustavil in je kratko zarenčal v svarilo. Lahko bi si bila mislila, da stari lev renči tjavendan. Toda Osa in jaz sva bila že tako navdušena, da nisva mislila samo na filmanje, ampak sva sklenila, da ga bova vzela s seboj za lovski plen.

»Lahko ga imaš, če ga hočeš,« sem rekel ženi. »Seveda ga hočem,« je zaklicala. »Le ogledaj si njegovo grivo!«

Osa je skočila iz voza s puško v roki, lev pa je še vedno stal in renčal. Med njima je bilo kakih 90 metrov razdalje, kar je vsekakor premalo, da bi se mogel človek čutiti varnega. Na odprtem prostoru namreč lev lahko napade celo iz razdalje 200 metrov. Roosevelt je nekoč opazoval, da lev doseže konja, ki je 90 metrov daleč prej, preden se more konj spustiti v najhujši dir. Ko je tedaj Osa skočila iz voza, se je lev obrnil in počasi odšel. Med potjo pa je večkrat gledal nazaj. Morda jo je hotel nalašč spraviti čim bolj daleč od voza, da bi pote minel pred seboj samo enega sovražnika. Ona je šla za njim in je tekla tako hitro, da se je razdalja med njima zmanjšala na 70 metrov.

»Ne hodi tako blizu!« sem zarjul ves v strahu. Pograbil sem svojo puško, ki mi jo je pomolil Zamorec Brkari; skočil iz voza in planil za ženo. Za dolgo razmišljanje ni bilo časa. Vedel sem, da se bo nekaj strašnega zgodilo, če bo lev napadel mojo ženo in če ga ona ne bo mogla s prvim ali drugim strelom ustreliti.

»Potakaj!« sem zaklicala Osi.

Ona je korakala naprej, lev pa tudi. Osa je menda ravno obstala in hotela pomeriti s puško, upajoč, da bo dobro zadela, predno se položaj na slabše obrne. Vsekakor si je lahko mislila, da lev nalašč beži pred njo.

Naenkrat pa se je lev kakor blisk obrnil in s strašno naglico planil proti moji ženi. Moje srce je menda za hip obstalo. Toda ona je mirno stala, pristienila puško k licu ter ustrelila na 30 metrov daleč. Toda to je bil strel tjavendan, ker ni imela časa dobro meriti. Po neizpremenjeni levovi hitrosti sem sodil, da lev sploh ni zadet, ali pa, da

je le neznatno ranjen. To pa je položaj, v katerem se je pri lovih na leva zgodilo največ nesreč. Kdor strelja na leva in zgreši, nima več časa drugič dobro pomeriti, pa četudi lovec drugič smrtno zadene, je lev v svoji strašni trdoživosti vendarle smrtno nevaren žrtev.

To slika sem imel pred očmi, ko sem naglo vrغل puško k licu in sprožil. Ne trdim, da bi bil strelec, ki ne bi nikdar zgrešil. Lev se je bližal z naglico hrta. V trenutku — skoro prej, preden bi ga mogla moja krogla zadeti — se bo vrغل na Oso ter bo njeno nezavarovano truplo raztrgal s svojimi dolгими in ostrimi kremplji, svoje zobe bo zasadil v njeno glavo. Tako namreč ubije lev: zgrabi žrtev s prednjima šapama in jo vgrizne v obraz ali tilnik. Niti ne zavedam se ne, da bi bil meril. Sploh ni bilo časa, da bi bil kaj s premislekom storil. Sprožil sem.

Zdi se mi, da smo bili mi štirje, Osa, jaz in oba Zamorca v tem dramatičnem trenutku alika nepopisne napetosti. Pa ravno tako mogočen je bil trenutek olajšanja: menda v istem trenutku, ko je

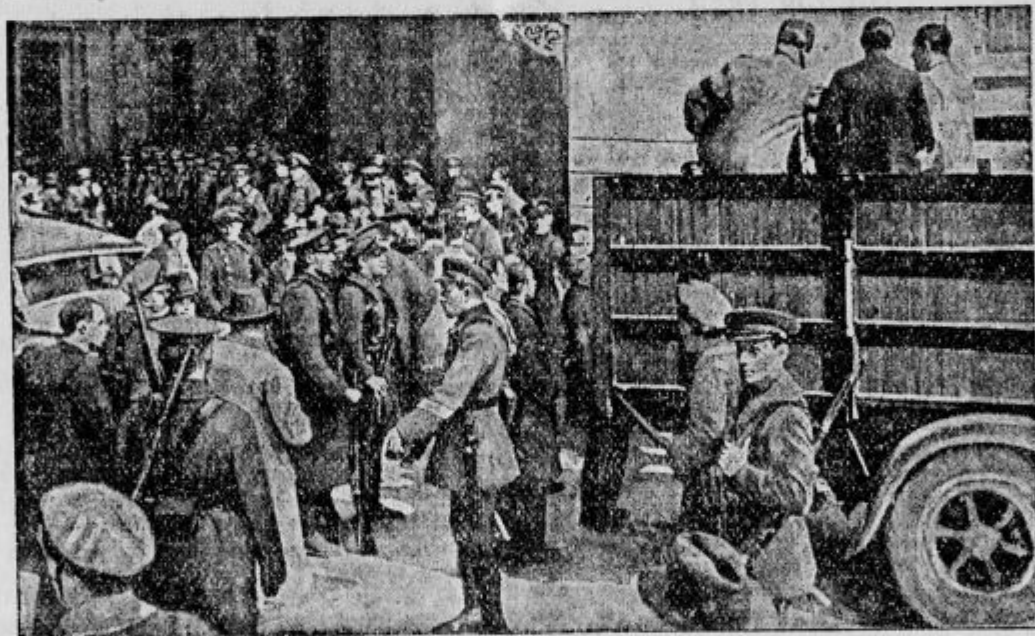
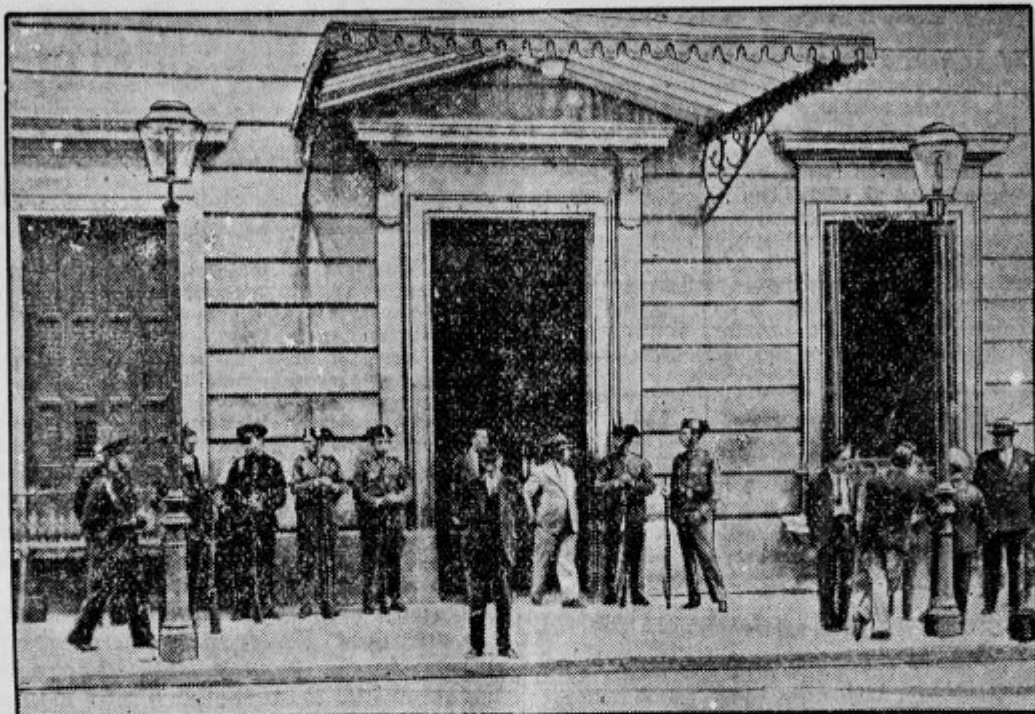
počila moja puška, se je lev provrnil in mrtev obležal. Njegovo truplo je obležalo tako blizu Ose, da je s puško v iztegnjeni roki lahko podrezala mrtvega leva. Po golem srečnem slučaju je moja krogla zadela leva naravnost v sredo čela ter se zarila v možgane.

Po vsem tem mi je za hip postalo slabo. Osa pa je bila kakor ohromela. Toda že naslednji trenutek je stopila k meni in me vsa besna nahrnila:

»Zakaj si to storil, Martin! Jaz sem ga hotela ustreliti! To je moj lev. In sedaj prihajaš ti in se vmešaš vmes. Že naslednjo sekundo bi bila sprožila in lev bi bil moj. In ko bi ga imela, bi ti bila obljubila, da nikdar več ne bi katerega streljala.« Jaz sem si pa otiral znoj s čela ter rekel: »Saj si ga ti ustrelila Osa. Tvoja krogla ga je zadela.«

Ona se ni dala utolažiti. Ko so Zamoreci devali leva iz kože, se je bridko pritoževala nad menoj, češ, da se ne znam premagovati. Naj že bo kakor hoče, vsekakor sem bil ves veđer vesel, da je sploh še živa. In mislim, da tako ostala ona.

Slike iz revolucije v Španiji

Zgoraj: Oborožene čete stražijo javna poslopja v Madridu. — Spodaj: Oborožena policija razganja upornike ter jih aretirajo — Marksistična revolucija je zadušena

Edini rešeni s potopljene ladje

V noči od četrta na petek, malo pred polnočjo, se je v Severnem morju v silnem viharju potopil belgijski parnik »Charles José«. Nemški parnik »Wildenfels« je osem ur nato našel mal čolniček, ki so ga premetavali valovi. To je bil reševalni čoln potopljene parnika. V čolnu so našli enega samega moža. Ko so ga vzeli na krov, je rešeni povedal, da je bil on kapitan potopljene parnika, ki se je z moštvo vred potopil v silnem viharju. On je edini, ki se je mogel rešiti. Viharno morje je njegov čolnič 8 ur premetavalo sem ter tja, dokler ga ni rešila ladja »Wildenfels«.

»To je pa naša soba za glasbo.«
»Saj ni v njej nobenega godala.«
»Seveda ne, saj ne igramo mi, pač pa v tej sobi poslušamo radio stranke, ki stanuje nad nami.«

Skrivnosti jadrnice

V newyorško lukko je priplula jadrnica »Kingsway«, ki je leto in dan prebila na širokem morju. Celo leto je plula iz Gvineje v Newyork. V lukki pa je ladjo sprejela pristaniška policija, katera je kapitana s samokresi prisilila, da je šel z njo na policijo. Nato je policija poslala kuharja, ki se je skrivil nekje v ladji. Tudi njega so našli ter ga aretirali kakor kapitana. V neki kabini so policijci uradniki našli moža, ki je bil zvezan z debelo vrvo. Oprostili so ga, a so ga morali prepeleti v bolnišnico. Proti kapitanu in posameznim članom moštva pa so prišle na dan hude obdolžitve. Dolže jih umora, poskušene umora z zastrupljenjem in upora na morju.

Zgodba se je začela na ta način, da je kapitana med vožnjo napadla huda bolezen. Moštvo je sklenilo, da bolnega kapitana izkrca v Pensacoli na Floridi. Novi kapitan pa je imel težko stališče. Moštvo ga ni hotelo ubogati. Njegova povelja so mornarji samo delno izpolnjevali. Ko je kapitan hotel bolj oestro nastopiti, so se mu uprli. Vrgli so ga kar čez krov v morje in ga prepustili usodi.

Jadrnica je sedaj nadaljevala pot brez kapitana. Edinega moža med moštvo, ki je hotel braniti kapitana, so zvezali in zaprli v spodnje prostore. Moštvo je sedaj izvolilo samo svojega kapitana in sklenilo, da bo jadrno tjakaj, kamor se mu bo zljubilo.

Ko je »Kingsway« končno priplula v Portorico, se je zgodila še ena nesreča. Ladijski kuhar, ki tudi ni bil zadovoljen z novim režimom na ladji, je ušel. Pomorščaki pa so izjavili, da brez dobrega kuharja na ladji ni pravega veselja. Zato se je novi kapitan sam potrudil, da je v Portorico našel novega kuharja. Najel je nekega mulata, ki pa je izjavil, da sprejme službo na ladji, če bo

smela z njim na ladjo tudi njegova žena. Novi kuhar je z ženo res prišel na ladjo. Toda zaradi nje so kmalu nastali na ladji nemiri. Kuhar je v svojem ogorčenju začel streljati. Ko so ga s silo prisilili, da je nadaljeval svojo službo, je nekega jutra v svoji besnosti ženi z britvijo prerezal grlo, kapitana in mornarje pa je hotel zastrupiti.

Zgodbo te čedne družbe sedaj torej preiskuje newyorška policija.

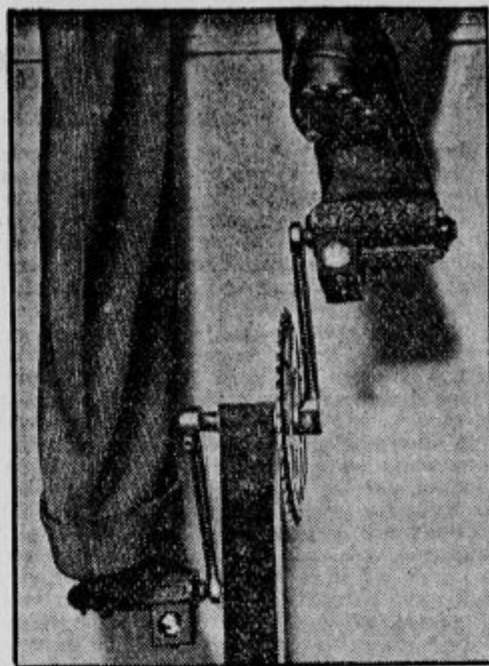
Mednarodna esperantska slovnica

V založbi »Heroldo de Esperanto« v Kölnu je pred kratkim izšla knjiga pod naslovom: »Internacia gramatiko de Esperanto«. Slovnico je sestavil g. Leopold Kitzler iz Maribora, ki je iz vrsten poznavalec mednarodnega jezika esperanta. Esperantsko slovnico razlaga strogo znanstveno in v esperantskem jeziku. Založba pravi sama, da dosedaj takšne knjige še nismo imeli. Knjiga je zelo zanimiva za vsakogar, ki se hoče poglobiti v jedro jezika. Voditelji esperantskih nadaljevalnih tečajev bodo sigurno z veseljem segali po prepotrebni knjigi. Z veseljem pozdravljamo to knjigo in smo lahko ponosni nanjo, saj jo je sestavil naš rojak, čigar ime bo sedaj zaslovelo po vsem esperantskem svetu. Knjiga stane 2,30 RM. Naroča se pri »Heroldo de Esperanto« Köln, Brüssler Strasse 94 (Germanujo). — Golobič Peter.

★

Gost pokuša vino in se jezi: »To je vendar polovica vode!«

Prijazni krčmar: »Pa prosim, pijte drugo polovico!«

Svetlobni signal za kolesarje na pedalih. To novost za večjo varnost prometa poskušajo sedaj v Londonu. Ko se pedal obrača, se dviga in izginja tudi lučka na pedalu, kar je zelo varen signal

Kralj, častni predsednik esperanta

Sedanji belgijski kralj Leopold III. je častni predsednik »Belgijske esperantske lige«. Bil je častni predsednik lige že prej kot vojvoda Brabantki. Po zasedbi kraljevega prestola pa je s pismom obvestil ligo, da bo še nadalje ostal naklonjen esperantu in da ostane tudi kot vladar častni predsednik. (Rondo.)

Dva ponarejevalca umetnin

Grafik Henry Leford pripoveduje, da je sloveči slikar Corot nekega dne zasačil svojega »tovariša«, nekega reveža, ki je ravno ponarejal neko Corotovo pokrajinsko sliko. Corota je o tem obvestil znani trgovec z umetninami. Tako se je Corotu posrečilo, da je ponarejevalca zasačil pri delu ter ga ves ogorčen takole nahrnil: »Torej takele stvari počenjate z menoj! In ste še toliko predrzni, da pod takle zmazek podpišete moje ime. Kaj neki mislite s tole packarijo? Ali ste že kdaj videli na drevesu kako vejo, ki je molela v zrak. Poglejte — Corot je zgrabil za čopič — takole morate potegniti — tu nekoliko več svetlobe, tam več zelenja, ne pa tele umazane barve! In pa tole ozadje! To je sploh vse preveč trdo. Le pogledajte, kako se da z nekaterimi svetlimi potezami napraviti prijetno vonjavajočo sliko. O oblakih seveda niti pojma nimate!«

Corot je pokrajino kmalu »popravil« in vso predelal. »Tako! Sedaj se vam bom pa še podpisal na sliko, da boste vsaj nekaj frankov zaslužili. Ampak vrag naj vas vzame, če še enkrat poskusite moje slike ponarejati!«

S temi besedami je Corot zapustil atelje nesrečnega ponarejevalca. Nekaj ur pozneje je osramočen ponarejevalec prinesel »Corotovo« sliko svojemu naročniku, ki je bil trgovec z umetninami, a zelo na slabem glasu.

»Ni ravno slabo!« je menil trgovec, »ampak veje in oblaki pa nimajo s Corotom nič opraviti. In pa tale Corotov podpis! Proklet! Saj sem vam rekel, da ne podpisujete tega zmazka, ker znam jaz Corotov podpis mnogo bolje ponarediti kakor vi!«

★

»Moja hčerka bi morala drevi peti pri generalnem ravnatelju. Toda zdravnik ji tega še ni dovolil.«

»Ali je gospa generalnega ravnatelja bolna?«

★

Natakar princese račun. Gost se začudi: »Dve juhi ste mi zaračunali? Saj sem imel le eno!«

Natakar pa zagodnja: »Kaj pa juha, katero sem vam zili po hlačah? Ali mislite, da jo bom jaz plačal?«

Trgatev v Porenju je v polnem razmahu. Na sliki vidimo, kako grozdje, ubrano v Lorchu na levem bregu Rena, nosijo na ladje, ga tu kar zmeljejo ter vso trgatve prepeljejo na desni breg, kjer grozdje stiskajo in moč ukletijo

Gospodarstvo

Slovensko gospodarstvo žaluje

Danes od 11-12 bodo trgovine v znak žalosti v Ljubljani zaprle. V Mariboru bo zaprlo od 17-18

Ljubljana, 10. oktobra.

Tudi gospodarski krogi dele splošno žalost, ki je zavlada na vsej širni državi. Vse gospodarske korporacije pošiljajo brzojavke sožalja g. ministrskemu predsedniku ter g. banu draveke banovine. Že dopoldne so začeli nekateri trgovci okraševati svoje izlozbe s slikami pokojnega kralja, popoldne pa je ekoro vsaka trgovina že imela v svoji izlozbi sliko ali kip Nj. Vel. kralja. V eni izmed največjih ljubljanskih trgovin je bila razstavljena slika v naravni velikosti in nosi Nj. Vel. kralj uniformo admirala, v kateri je stopil na francoska tla.

Sožalje ljubljanskega trgovstva

Uprava združenja trgovcev je sklenila danes, da bodo jutri v četrtek, dne 11. t. m., vse ljubljanske trgovine zaprle od 11 do 12. Tačas pa se bo vršila v Trgovskem domu žalna seja uprave. Sklepu uprave združenja trgovcev so se pridružili tudi vsi denarni zavodi, ki bodo zaprli svoje poslovne prostore jutri med 11 in 12 dopoldne.

Sožalje mariborskega trgovstva

Maribor, 10. oktobra.

Danes se je vršila žalna seja Združenja trgovcev v Mariboru, katere se je udeležil upravni in nadzorni odbor Združenja polnoštevno. Uprava gospodarskega predstavništva je imela danes dopoldne ob 11 pod vodstvom g. Oseta v hotelu »Orel« žalno sejo, na kateri je sklenila primerne akcije, da bo udeležba gospodarskih krogov na jutrišnji žalni manifestaciji čim večja.

Maribor, 10. oktobra.

Danes, v četrtek, je povodom tragične smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. sklicana za 17. uro žalna seja mestnega sveta v sejni dvorani na mestnem magistratu. Po sklepu predstavnikov gospodarskih organi-

zacij se pozivajo vsi podjetniki obrtniških trgovskih, industrijskih in gostilniških obratov, da v znak žalosti vsi brez izjeme zapro svoje poslovalnice, odnosno lokale od 17 do 18 in se polnoštevno zberejo pred magistratnim poslopjem na Glavnem trgu, da prisostvujejo žalni akciji.

Maribor, dne 10. oktobra 1934.

Okrožni odbor obrtniških združenj v Mariboru, Zveza industrijske sekcije v Mariboru, Združenje trgovcev za mesto Maribor, Združenje gostilniških podjetij v Mariboru.

Sožalje Zbornice za TOI

Zbornica za TOI je poslala predsedniku vlade g. N. Uzunoviču naslednjo sožalno brzojavko: Po trti neizmerne boli nad strašno usodo, ki je zadela ves naš narod s smrtjo velikega Heroja Njegovega Veličanstva Kralja Aleksandra, izražamo naše najgloblje sožalje. Objubljamo neomajno zvestobo Njegovemu Veličanstvu Kralju Petru II. in bomo po svetem izporočilu nesmrtnega Vodnika vedno zvesto čuvali Jugoslavijo.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Ljubljana. Predsednik: Ivan Jelačin

Danes, v četrtek ob 12 bo v zbornici sožalna seja predsedstva.

Žalna seja ljubljanske borze

Na žalni seji borzne uprave ljubljanske borze za blago in vrednote je v sredo ob 17 imel predsednik borze g. dr. I. Štokar spominski nagovor, v katerem je poudaril, kako se je tudi na gospodarskem polju poznal blagodejni vpliv vrhovnega vodstva države Nj. Vel. kralja Aleksandra. Zato mu dolgujemo večno hvaležnost. Svoj nagovor je končal z besedami: »Verujemo v boljšo bodočnost države in naroda ter objubljamo tudi največje žrtve za dosego idealov, za katere je naš nepozabni veliki pokojni kralj živel in umrl. Večna slava njegovemu spominu.«

Število avtomobilov v nekaterih državah. V Evropi imajo največ avtomobilov te države: 1. Francija 1.881.885, 2. Anglija 1.701.076, 3. Nemčija 682.376, 4. Italija 331.967, 5. Španija 155.700, 6. Belgija 150.000, 7. Holandija 138.450, 8. Švedska 136.340, 9. Danska 119.546 in 10. Rusija 105.000. Iz te statistike je razvidno interesantno dejstvo, da ima mala Danska več avtomobilov kot pa velika Rusija.

Mednarodni življenjski stroški. Na podlagi cen pred vojno (1914: 100) so znašali življenjski stroški v juliju 1934 (v oklepajih podatki za leto povprečje 1933): Anglija 142 (140), Avstrija 104 (105), Belgija 169 (181), Češkoslovaška 85 (101), Danska 107 (?), Francija 522 (520), Holandija 137 (136), Italija 383 (413), Japonska 147 (146), Nemčija 123 (119), Poljska 166 (72), Švedska 155 (153), Švica 129 (131), Madžarska 89 (91), USA 126 (119).

Borza

Dne 10. oktobra 1934.

Danes naše borze niso poslovale, med njimi tudi ljubljanska borza ne.

Denar

Curij. Pariz 20.21, London 14.97, New York 305.375, Bruselj 71.60, Milan 26.275, Madrid 41.86, Amsterdam 207.80, Berlin 123.30.

Živina

Mariborski sejem 9. oktobra. Prignanih je bilo 11 konj, 13 bikov, 102 vola, 382 krav in 12 telet, skupaj 520 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli (vse 1 kg žive teže) 3.75—4.50 Din, poldebili voli 2.50—2.75 Din, plemenski voli 3—3.50 Din, biki za klanje 3—3.50 Din, klavne krave debele 2.50—3.50 Din, plemenske krave 2 do 2.50 Din, krave za klobasjarje 2—2.25 Din, molzne krave 2.50—3 Din, breje krave 2.50—3 Din, mlada živina 3.75—4.50 Din, teleta 4—4.50 Din. Prodanih je bilo 383 komadov.

Hmelj

Zalec, 10. oktobra. Dočim je bil nakupovanje hmelja pretekli teden razmeroma precej živahno, je postalo zadnje dni razpoložljive znatno bolj mirno. Cene so ostale sicer vključno temu neizpremenjene in se nadalje plačuje za letošnji pridelek po 20 do 40 Din, za kako partijo boljšega blaga, ki se rabi za kompletiranje kake pošiljke, tudi še do 43 Din za kilogram, vendar je povpraševanje zelo pustopustilo. Poleg težkoč z nakazili iz Nemčije, od koder je mogoče računati na denar šele po več mesecih, je mirnejše razpoloženje v hmeljski kupčiji povzročila zlasti tudi vest, da bo z 20. t. m. uvoz hmelja v Anglijo sploh prepovedan. Medtem pa kaže, da so tozadavne vesti bile prenatrpane in da do prepovedi svobodnega uvoza hmelja v Anglijo sploh ali z enakim vsaj še ne bo prišlo. Zato se računa, da bo že v prihodnjih dneh, ako se ne bodo pojavile kake druge potežkoče, povpraševanje in zanimanje zopet oživel ter bo tudi kupčija postala zopet živahnejša. Kakor izgleda, bo tudi za drugovrstno blago sedaj več zanimanja in bo tudi tako lažje našlo kupca.

Ali Vam je znana NIVEA šola za telesno vzgojo?

Biti lepa, biti vitka in ravna, korakati veselo in razpoloženo, s lahkim korakom, sveže in elastično — to je želja naših vseh. Tu vam pomore Nivea-šola za vzgojo telesa: 12 dobro premišljenih vežb, ki jih lahko vsakdo izvede. Te poživljajo telo, ustvarjajo veselje do življenja in radosten telesi občutek. — Ta prospekt lahko dobite v lekarnah, drogerijah in parfumerijah ali pri tvrdki: JUGOSL. P. BEIERSDORF & Co. d. s. o. j., Maribor — Gregorčičeva ulica štev. 24.

Lepa in vitka NIVEA-šola za telesno vzgojo.

Sport

Evropski prvaki v lahki atletiki leta 1934

Letošnja lahko-atletika sezona je bila zelo bogata in Evropa ima beležiti v tej sportni panogi tudi letos lepe uspehe. Sezona, ki jo v tem sportu ravnokar zaključujemo, je pokazala prve obrise, na kaki višini bo lahka atletika na prihodnjih olimpijskih igrah. Evropsko prvenstvo v Turinu je bilo nekaj pregled naših sil proti Amerikancem, ki bodo tudi na berlinski olimpijadi igrali najvažnejšo vlogo.

Ako pogledamo uspehe v posameznih disciplinah, se jim moramo naravno čuditi. Če pa pomislimo, da pri tem ne bo ostalo, potem postane naše presenečenje še večje, kajti že sedaj so rezultati v nekaterih disciplinah bajni. Tako v svetovni lahki atletiki, kaj pa v Evropi?

Nemec Borchmeyer in Holanec Berger sta tekla letos 100 m v 10.3 sek. Madjar Sir in Nemec Hornberger po 10.4, dva druga Nemci in en Madjar so tekli po 10.5, precej pa jih je, ki so tekli 10.6. Švica Hänni je rabil za 200 m 21.2 sek., Berger (Nizozemska), Borchmeyer (Nemčija) in Madjar Sir so tekli 21.5. Na čelu tekačev na 400 m je Francoz Boisset s časom 47.2 sek. Kar 13 atletov je, ki so tekli v letošnjem letu 400 m pod 49 sekund. Na čelu 800 metrašev stoji Šved Ny s časom 1:50.4, sledi mu Lanzi (Italija) 1:51 in Madjar Szabo s časom 1:52. Na 1500 m je zopet na prvem mestu Šved Ny s časom 3:50.8. Beccali (Italija) je tekkel v času 3:52.6, Anglež Cornes pa v času 3:53.8. Na čelu tabele 3000 metrašev s časom 8:18.3 stoji Danec Nielsen. Izborne čase imata tudi Poljak Kusocinski (8:23.8) in Fincec Virtanen (8:23.7). Letos je teklo 10 Evropejcev pod 8:35. Francoz Rochard je tekkel na 5.000 m najboljši čas leta s časom 14:36.8 v Turinu, ki se je v izbornem času plasiral pred Finci. Sledita mu Finca Salminen in Ashola, ki sta tekla 14:37.8 in 14:38.2. Dvanajst Evropejcev je teklo pod 14.50. Na 10.000 metrov je bil prvi Finca Salminen s časom 31:02.2. Takoj za njim sta njegova rojaka Askola (31:06.2) in Lauri Virtanen (31:06.9). Na 110 m čez zapreke prva letos Anglež Finlay s časom 14.7 sek., Grk Mantinas, Fincec Ljostedt in Madjar Kovacs so tekli po 14.8. Na 400 m čez zapreke je bil najboljši Nemec Scheele s časom 53.2 sek. Grk Mantinas je tekkel 53.4, Fincec Achilles Järvinen 53.7.

V skoku v daljavo je vse polno Nemcev spredaj. Na prvem mestu je sicer Madjar Kolta, ki je preskočil 7.58 m. Potem so pa Nemci Leichum (7.55 m), Long (7.53 m), Bäuml (7.52 m), Sievert 7.48 m ter Biebach 7.44 m. Zraven pridejo še Švedi in Finci, ki tudi ekačejo nad 7.50 m. V skoku v višino smo tudi Evropejci prišli nad 2 m. Fincec Kotkas 2.01 m, Perälä 2 m, Madjar Bodossi 2 m, Nemec Weinkötz 1.98 m. V skoku s palico je dosegel Nemec Wegner letos 4.11 m (pri nemških igrah v Nürnbergu). 4 m in več so skočili še Šved Ljungberg (4.06 m), Danec Larsen (4.05 m), Madjar Zeuffka (4.03 m), Šved Lindblad ter Fincec Lindroth (po 4 m). V troskoku je samo Fincec Rajasaari preskočil znatno 16 m s skokom 15.03 m.

Oglejmo si končno še mete. V metanju kopja stoji na čelu nedosegljivi Fincec Matti Järvinen, ki je svoj svetovni rekord zvišal na 76.66 m. Njegov rojak in najnevarnejši konkurent Sipala ga je zalul samo 3 cm manj od prejšnjega rekorda. Sledi mu Estlandec Sule s metom 71.48 m, nato pa Nemec Weimann s znanko 70.29 m in njegov rojak Stöck s metom 69.85 m, nato pa zopet Fincec Penttilä, ki ga je vrgel 68.21 m daleč. V disku prednjači z znanko svetovnega rekorda Šved Andersson (52.42 m), nato pride zopet en Šved in sicer Karlsson (49.82 m), Francoz Winter (49.92 m), Fincec Kotkas (49.68 m), Šved Berg (49.92 m), Madjar Donagan (48.86 m), Madjar Remeč (48.77 m), Grk Syllas (48.54 m). Krogljo je letos najbolje zalul Nemec Woelke, zmagovalac v tej disciplini na letošnjih nemških bojnih igrah. Sfrčala mu je 15.86 m daleč. Poljak Heljasz (15.84 m), Fincec Kuntä (15.62 m), Francoz Duhour (15.59 m), Estlandec Vidnig (15.58 m), Nemec Schröder (15.56 m) in Sievert (15.53 m). V metanju kladiva vodi Šved Jansson s metom 52.59 ter njegov rojak Sköld, ki ga je vrgel 52.41 m daleč. Poleg teh dveh je še osem evropskih metalcev, ki so letos preskočili znanko 50 m.

To so najboljši rezultati najboljših evropskih lahko-atletov v letošnjem letu. Iz teh se da že precej sklepati, kako se bodo evropske države odrezale v Berlinu leta 1936. Seveda se bodo omenjene znamke do tedaj še precej spremenile, od nosno potisnile navzgor, vendar je treba računati, da tudi atleti onkraj luže ne bodo držali križem rok, ampak bodo napeli vse sile, da primata ne izgube. V Berlinu jim je znaga še zasigurana, kako dolgo pa bodo še vodili Amerikanci v lahki atletiki, je pa seveda drugo vprašanje.

Zanimivosti iz italijanskega sporta

V Italiji stoji nogometni sport na zelo visoki stopnji; v Evropi igrajo Italijani vodilno vlogo, pri letošnjem svetovnem prvenstvu pa si je njihova reprezentanca izvojevala najvišji naslov: svetovno prvenstvo. Italijanski vodilni klubi, kakor večkratni italijanski prvaki Juventus, dalje Ambrosiana, Turin, Florenca, Rim, Neapelj, Bologna, na kratko, sami vodilni klubi, so nekake akcijske družbe. Najboljše to dokazuje Juventus, ki ga vodi znani finančnik Agnelli. Ta mož je generalni ravnatelj znane tovarne za Fiat-avtomobile v Turinu. Pomaga mu še posebna komisija, praktične treninge pa vodi znani trener Carcano, ki je vezbal tudi italijansko reprezentanco za svetovno prvenstvo. Ta trener ima nalogo, skrbeti za dober trening igralcev ter iste držati v stalni dobri kondiciji. Poleg tega pa mora gledati, da si pridobi novih igralcev. In slično je tudi v drugih vodilnih klubih, katerim načelujejo razni mecen.

Hermesova proslava prelojena. (Študentsko iz predsedstva.) Vljudo sporočamo vsaj sportni javnosti, kakor tudi vsem udeležencem in sodelujočim na proslavi prirediteljev našega kluba, da so za nedeljo, 14. oktobra napovedane moto-kolesarske dirke, dalje slavnostni občni zbor in pa razdelitev nagrad, ki bi se morala vršiti 14. oktobra, zaradi tragične smrti našega blagopokojnega kralja Aleksandra preložene na kasnejši termin. Nadaljno izvedbo proslave bomo omenili javnosti in vsem sodelujočim pravdočasno objavili.

STK Mostje. Drevi ob 30 sestanku smučke sekcije v klubovni lokali. — Načelnik.

Kolesarska podzveza Ljubljana. Redna seja uprave odbora se vrši v četrtek, 11. oktobra ob 22. v poselni sobi gostilne pri Amerikancu.

Radio

Radijske postaje ob smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Po radiju so se zelo hitro izvedele vesti o smrti velikega vladarja, našega kralja Aleksandra. Vse naše postaje so takoj prekinile običajno oddajo in so posiljale v svet samo pavzno znamenje. Bile so pa med prvimi, ki so jutraj prinesle vsa uradna in druga obvestila. Tudi dalje so v teku dneva oddajale turbošno zvonenje naših cerkva, Ljubljana iz cerkve Marijinega oznanenja.

Ko je Praga med prvimi sporočila žalostno vest, katero so najbrž ujeli tudi poslušalci, je kmalu prekinila v znak žalosti oddajo in je dala proti koncu same še nekaj najnovejših vesti. Duanjska postaja je po obvestilu o tragični smrti prenehala oddajati veselo glasbo in začela oddajati resno glasbo, častec tako spomin velikega kralja in francoskega državnika. Nadalje so bile v Avstriji odpovedane proslave koroskega plebičita, ki bi se imele vršiti danes. Podobno je vodstvo vseh poljskih postaj odredilo, da se namesto programa oddaja samo resna glasba v znak žalovanja za našim kraljem. Francoske postaje so tudi stalno oddajale poročila o dogodkih v Marsellu, ves ostali program pa je odpadel. Tudi danes francoske postaje niso oddajale veselih programov.

Naše radijske postaje bodo v prihodnjih dneh oddajale predvsem poročila v kratkih presledkih in zvonenje iz raznih cerkva. Šele po daljšem času predvideva program večinsoma resnejšo glasbo. Ko bodo začele oddajati normalno, bomo poslušalce obvestili.

Zahvala

Ob težki izgubi, ki me je zadela s smrtjo mojega ljubega soproga

Josipa Novaka

višjega šolskega nadzornika v pokoji

se najiskreneje zahvaljujem vsem, ki so mi s toplim sočustvovanjem skušali lajšati bridke trenutke. Posebej se zahvaljujem farni duhovščini in gospodom iz zavoda sv. Stanislava za spremstvo na zadnji poti, g. dekanu Zabretu za tolažilne besede ob grobu. Narodna in mestanska šola v St. Vidu sta se polnoštevno udeležili pogreba, srčna hvala njih učitelstvu, posebno g. upravitelju Šmajdeku in g. ravnatelju Pečjaku; samo smrt je mogla pretrgati tesne vezi, ki so vezale rajnega na šolo! Prisrčna hvala g. učitelju Jovanu, ki se je s svojim mladinskim zborom tako ganljivo poslovil. Zahvaljujem se nadalje g. direktorju mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani Antonu Jugu, g. prof. Blinčeviću in IV. b razredu imenovanega zavoda za izkazano sočutje. Hvala vsem dobrih sosedom, vsem Vižmarcem in Sentvidcem, g. županu Babniku in zastopnikom vižmarske požarne brambel Hvala vsem tistim, ki so darovali vence in šopke, vsem tistim, ki so se me ustno ali pismeno spomnili ob težki izgubi, hvala vsem udeležencem pogreba! Najsrčnejša zahvala pa rajnikovim najožjim prijateljem in sodelavcem iz Idrije, Kočevja in Ljubljane, ki se je v njih imenu tako ganljivo poslovil od rajnega Jožeta g. nadzornik Štrukelj! Se enkrat: hvala vsem in Bog plačaji!

St. Vid — Vižmarje, dne 10. oktobra 1934.

ANTONIJA NOVAKOVA.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računski enokolonski 5 mm visoka pečatna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kmečko dekle
pridna in poštena - išče službo. Nastopi takoj. — Marija Marinko, Sp. Zdobrova 13, Dev. Mar. v Polju. (a)

Vajenci

Vajenka
se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Nastop takoj. Prednost ima oseba iz trgovske hiše. — Josip Lavtižar, Kranjska gora. (v)

Službodobe

Zbiralec naročil
iščem! Tudi take, ki že prodajajo trgovcem in pekarnam moko! Ponudbe nasloviti z znamko za odgovor na: Separator — Ljubljana, poštni predal št. 307. (b)

Prodajalka
vešča prodaje nogavic in perila in po možnosti aranžiranja izlozbe — se sprejme. Nastop takoj. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Prodajalka« 11797. b

Služba cerkovnika
in organista se razpisuje pri župni cerkvi v St. Jakobu ob Savi, pošta Dol pri Ljubljani. Prosto stanovanje z električno razsvetljavo, 30 mernikov ajde, nekaj pšenice, v gotovini okrog 2500 Din. — Rkodelci imajo prednost. Rok za prošnje do 15. oktobra. — Cerkevno predstojništvo v St. Jakobu o. S., dne 9. oktobra 1934. b

Pouk

Večerni trgovski tečaj
književnost, korespondenca, stenografija itd. — Začetek 15. oktobra ob 7 zvečer. Vpis vsak dan. Najboljša dopolnilna prilagoditev za ljudi v praksi. Trgovski učni zavod v Ljubljani, Kongresni trg št. 2-IL. (u)

Denar

Prodaj knjižice
Hranil. kmečkih občin za 8000 in 3500 Din, Mestne ljublj. za 10.000 in 40.000 Din - najboljšemu ponudniku. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Ljublj. grad« 11800. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-IL.

Posojila
na hranilne knjižice damo pod ugodnimi pogoji na daljšo dobo. Preko 2000 zadruženikov.

Pučka štediona Zagreb
Naš zastopnik: Zore Rudolf, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telef. 38-10. Pismen odgovor 3 Din znamka.

Kupim knjižice
vseh ljubljanskih in posejalskih zavodov. Sporočite zavod, znesek in ceno upravi »Slov.« pod »Vsaka vloga« 11799. (d)

Vnajem

ODDAJO:
V najem se odda velik zelenjadni vrt s toplimi gredami v prometnem kraju na deželi. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11605. (n)

Posestva

Doben oglaš v »Slovencu«
posestvo ti hitro prodaj, če že ne s gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Novo hišo
dvostanovanjsko, pri železniški postaji na Črnučah, — prodam za 50.000 Din. — Jerko, Črnuče pri Ljubljani. (p)

Nova hiša
z vrtom, ob Celovski cesti, letno donosa 60.000 Din - ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11792. (p)

Hišo z vrtom
novo, dvostanovanjsko — prodam. Podutik 33. (p)

Kupimo

Bencinske sode
čiste, dobro ohranjene, pocinkane, kupuje Motoroil, Maribor, Kralja Petra trg 4. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Če avto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad, orž kupcev ti mnogo prikuje Slovenec najmanjši inserat

Usnjeni suknjiči
pumparce — najboljši nakup. A. Presker, Sv. Petra cesta 14.

Plinska peč

7 kolonska, skoraj nova - ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovencu« pod št. 11793. (l)

Zimska jabolka

že na zalogi pri Gospodarski zvezi

Vsem
brezobvezen ogled zaloge, kjer najugodnejše kupite ali prodate nove in rabljene predmete. »Prilika«, Kersnikova 7, poleg Slamiča. (l)

Zdravniki,

lekarnarji ne priporočajo inozemskih grenčic, ampak samo domačo, naravno Jordan grenčico, ki odlično deluje pri boleznih prebavnih organov. — Neškodljiva tudi pri daljši uporabi. Lastnik Rupp, Belgrad, Kn. Mihajlova št. 16.

Telefon 2059

PREMOG KARBOPAKETE DRVA, KOKS nudi Pogachnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Po ugodni ceni

imam naprodaj prav fine fige za žganjkuho. Josip Oražem, Moste pri Ljubljani. (l)

KROMPIR

dobavlja tudi v manjših količinah na dom

Gospodarska zveza
Dunajska cesta

Inserati v »Slovencu«
imajo največji uspeh.

Kurjih očes ni več!

Zakaj bi trpeli zaradi kurjih očes, ki grizejo, pečejo in bodejo ali pa zaradi bolnih, občutljivih in pekočih nog? Saltrat Rodell, nasut v vodo, sprošča kisik in daje vodi videz mleka. Ko se noge namočene v tej mlečni kopeli prodre kisik v znojnice in dovede zdravilne in ublažujoče soli do samega sedeža in jedra bolezni. Kurja očesa se tako omečajo, da jih lahko v celoti odstranite s korenino vred brez vsake bolečine in nevarnosti. Kopeli ublažuje tudi otekline, vnetja in ozeblina. Saltrat Rodell se prodaja povsod po znatni ceni.

Priporočila se

specijalna trgovina premoga, koks in drv
FRANJO KALAN, Celje

Vedno v zalogi vseh vrst premog, koks, bukova in mehka drva po najnižji ceni. Vprašajte pred nakupom za cene!

Tudi naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

DIJAŠKA IN LJUDSKA KUHINJA V LJUBLJANI
NAZNANJA, DA JE NJE DOLGOLETNA BLAGA
NAČELNICA, GOSPA

ALOJZIJA HAFNER

DNE 9. OKTOBRA NENADNO, PA LEPO PREVIDENA,
UMRLA

POGREB IZPRED MRTVAŠNICE DANES, V ČETRTEK,
OB ŠTIRIH POPOLDNE

SLOVESNA MAŠA ZA POKOJNO BO V CERKVI
SV. PETRA V TOREK, DNE 16. OKTOBRA OB SEDMIH

LJUBLJANA, DNE 11. OKTOBRA 1934

VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCIEM NAZNANJAMO, DA JE NAŠ DOLGOLETNI
ODBORNIK, GOSPOD

PETER HAVPTMAN

DUHOVNI SVETNIK IN ŽUPNIK NA DOBROVI PRI LJUBLJANI

DANES OB ŠTIRIH UMRL
POGREB BO V ČETRTEK OB POL 11 DOPOLDNE NA DOBROVI
DOLGOLETNEMU ZADRUŽNEMU DELAVCU BODI OHRANJEN ČASTEN SPOMIN

LJUBLJANA, DNE 9. OKTOBRA 1934

NAČELSTVO LJUDSKE POSOJILNICE V LJUBLJANI,
R. Z. Z. O. Z.

Alja Rahmanova: 50 Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Po njenem mnenju zdravnice ničesar dobrega ne čaka, ker je plemiškega rodu. Ima štiri otroke; zadnje upanje je, da se bodo sodniki z ozirom na to dali omečati.

10. aprila 1923.

Danes je bila velika javna sodba nad zdravnico Andrejevo. Sama nisem šla tja, ker ne morem gledati takih stvari. Velika dvorana v gledališču je bila nabito polna, naša Dunjaša je bila seveda tudi navzoča. Pripovedovala mi je na dolgo in široko, kako se je sodba vršila:

»No, vstala je, čisto črno je bila oblečena; nežen bled obraz ima in roke je držala po strani, tako-le.«

Dunjaša je skušala pokazati, kako se je zdravnica držala, to pa na tak način, da se kljub resnemu dogodku nisem mogla zdržati smeha.

»Dejala je: Vedno se ponavljajo časi, ki se vse urobo in mora biti kdo temu kriv; večinoma se delajo odgovorni tisti, ki so najmanj zakrivilili! Tako je dejala. In potem je rekla, da ni njena krivda, da je umrla komisarka Gulina; nima poštene vate, ne joda, je rekla; na bolniške sestre se ni zanesli; kar se jim naroči, ne storo. Potem je rekla: To ni bolnišnica, ampak jama morilcev, ker iz bolnišnice pridejo živi in zdravi samo tisti, ki so izredno močne narave. In potem je dejala: Da, kriva sem, pa samo v toliko, ker nisem povedala, da v takih okoliščinah zdravnik ne more prevzeti odgovornosti! V tem trenutku je začel jokati otrok in ostali trije za njim. Deklece, srčkana stvarca približno petih let, je kričalo: Mamica, mamica, kdaj prideš zopet k nam? Že štiri mesece

je namreč ni bilo doma, saj že štiri mesece sedi v preiskovalne zaporu...

Sodnik pa je zarjul: »Kdo je dovolil pripeljati otroke semkaj? Takoj jih odstranite! Zdravnica je bila doslej ves čas čisto mirna, sedaj pa je začela trepetati. Jokala pa vendar ni. Okrenila se je k otrokom, jih pokrižala in rekla: Ne bom vas več videla, otroci! Vse ženske so zagnale jok in tudi mnogi moški so jokali. Tedaj je začel prokurator kričati:

Obtoženka je odposlanka kapitalizma! Nalašč sabotira delo sovjetske gospodke, ona je izrazita škodljivka v službi kapitala! Zvezana je z organizacijami, ki s sabotažo in podobnimi sredstvi izpodkopavajo ugled sovjetrov. Plemenitega rodu je in zato nalašč ženske iz ljudstva v bolnišnici s pomočjo medicine spravlja s sveta. Za take ljudi ni mesta v naši socialistični državi; zato predlagam, naj se obtoženka ustrelil!

Zdravnica sedi mirno; ne joka, ne govori, blede je ko smrt. Ne daleč od nje sedi njen mož. Zmešan je, ves čas se smeje, toda oči so mu zalite s solzami. Omračil se mu je um; devetnajstega leta so ga namreč hoteli ustreliti, šele zadnji trenutek so ga izpustili. Pravijo pa, da sploh ni zmešan, ampak se samo dela, da ga puste v miru in ga navse zadnje vendar le ne ustrelje...

★

Obeojena je bila na smrt. Takoj so brzojavili v Moskvo za pomiloščenje. Gotovo ne bom mogla vso noč zaspati. Dokler ne izvem, če jo bodo ustrelili, ne bom mirna. In otroci, eden manjši od drugega! In prav za prav je res nedolžna!

30. aprila 1923.

Danes je bila pri nas žena vojaškega ranocelnika Filipova. Njena Varja je že nekaj mesecev

pri Komsomolu in se je v tem razmeroma kratkem času že temeljito izpremenila. Postala je predrzna, uporna, hodi iz hiše, ne da bi povedala kam, in je včasih ves dan ni domov. Če ima mati pogum, da jo vpraša, kje tiči, ji odgovarja:

»O, mamica, sedaj so drugi časi; sedaj se ni več treba pred starši zagovarjati, kje sem bila!«

Vsakovrstne sumljive ljudi vabi k sebi, ki sede na posteljah in zofah, kaše in razgrajajo, ne da bi se količkaj ozirali na bolehnega ranocelnika. Ona vidi, da mati strašno trpi pri tem, toda dela se, ko da ničesar ne opazi. Vrhtega ščuva mlajše brate in sestre.

»Včeraj sem sama slišala,« je pripovedovala ranocelnikova žena, »ko je rekla osemletnemu Fedji:

Ali te ni sram? Še zmirom ubogaš mater! Biti bi moral že pionir, pa se še vedno držiš materinega krila. Zadnji čas je, da opustiš te buržujske predsodke! Namesto da gradiš državo, sediš pri materi!«

Uboga ranocelnica mora vse to gledati, zraven tega pa še vso domišljijo na pomoč poklicati, da prikrije spremembe na smrt bolnemu možu.

1. maja 1923.

Vsa univerza se je morala kajpak udeležiti obhoda. Rdeče zastave, rdeče oblečeni otroci: kakor krvava reka se je valila povorka po ulicah. Peli so »internacionalo«. Na čelu so korakali »Narodni junaki«, ki so bili odlikovani v državljanski vojni, pred vsemi pa mestni poveljnik, debeli, telebašti Balahnin, ki ga je zaripli obraz izdajal za pijanca.

Stopil je na oder in odlašal s hripavim glasom svoj govor, ki ga nihče ni poslušal, ker je s svojim organom sicer obvladal ves obširni prostor,

toda niti najbližji niso mogli iz plohe zamaščenih, neartikuliranih glasov razbrati količkaj vsebine. Kljub temu je široki trg odmeval od bučnega priznanja, ko je končal. Za njim so govorili drugi, brez konca in kraja. Naši dijaki so si krajšali čas z vsakovrstnimi šalami, kakršne ljubi ruska mladina, zlasti z »ujčkanjem«. Ta svojevrsna zabava se je spreminila v zadnjem času v poseben način izkazovanja časti ali simpatij. Tako vidimo na vseh koncih in krajih gruč fantov, ki si stoji nasproti in se sprimejo za roke; kogar hočejo počastiti, ga položijo na »most« in mečejo kvišku. Ko so najbolj priljubljene voditelje dijakov ujčkali, je nenadno nekdo zavpil:

»Zujčkajmo rektorja!«

Preden se je rektor zavedel, kaj ga čaka, ga je nekaj krepkih fantov zgrabilo in trenutek na to je že letel kvišku.

»Zujčkajmo dekanat!« se zopet razlegnejo kriki. In že je šinil dekan Ernst v zrak. Za njim so prišli na vrsto še drugi profesorji.

Ko smo se po razhodu spreveda vračali domov, smo srečali skupino posebne vrste. Na konjih so jezdili fantje in dekleta; oblečeni so bili v duhovska oblačila in so blagoslavljali ljudstvo. Najodurnejše je obnašala mlada, sicer čedna deklina, ki je vedno vstajala v stremenih, z eno roko delala kretne blagoslovljanja, z drugo pa z neverjetno ogabno kretno dvigala krilo. Ulica je bila polna ljudstva. Vse se je ustavilo in gledalo, pa nihče se ni smejal, nihče odobral, vsem se je na obrazih bral stud in zaničevanje. Le peščica fantov in deklet se je odzivala »blagoslovljajočim« s primernimi kretnjami in eurovim smehom. Predmeti pa, ki so se ti pobalini z njimi našemili v duhovnika, so bili pristni, najbrž pravkar rekvirirani v kakšni cerkvi.